

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "
Anul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
pe 40 franci.
Teleon pentru oraș și
comitat 502.

TRIBUNA

REDACTIA

și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca 26.

INSERTIUNILE

se primesc la adminis-
trație.

Mulțămite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fil.
Manuscrise nu să ina-
poiază.

„Budapesti Hirlap“ despre conflictul nostru.

Este totdeauna interesant a vedea cum se răsfrîng întâmplările din tabăra românească în oglinda presei ungurești. Partea covârșitoare a acestor informații ungurești, ce-i drept, e de cele mai multe ori de-o adorabilă lipsă de informație. Cele mai spaimântătoare prăpăstii și cele mai amuzante caraghioslicuri și gogomării se amestecă adesea cu unele fapte adevărate și formează un fel de *mixtum compositum*, un ghiveciu bizar și multicolor care se pune înaintea naivului cititor cu pretenția de a-l informa „în mod autentic“.

De data asta „Budapesti Hirlap“, ziarul *relativ* cel mai bine informat, aduce un amănunțit prim-articol despre „Conflictul intern al Românilor“. Am spus că ziarul e *relativ* mai bine informat. Aceasta e încă departe de a însemna o informație absolut exactă și mai ales obiectivă, ci vrea să zică numai că minciunile nu sînt atât de gogonețe și mormanul absurdităților nu se ridică tocmai pînă la cer, ca în alte gazete ungurești.

În schimb însă era cu neputință ca ziarul acesta, care din toate ziarele ungurești priveghiază cu mai multă vi-
gilență și conștiință la apărarea inte-

reselor ungurești, să nu caute a întortochia adevărul și a-i stoarce cu forța o concluzie favorabilă intereselor ungurești.

Ziarul unguresc își începe lungul său articol spunând că discursul din urmă al contelui Tisza, ca toate discursurile și manifestările sale, nu a rămas fără efect asupra Românilor. Lucrul acesta e adevărat, dar pentru a restabili adevărul exact trebuie să-i adăugăm două modificări. Mai întâi ziarul unguresc exagerează efectul acestor cuvântări. El nu e prea mare și are tendința de a scădea cu cât mai mult ne convingem de nesinceritatea intențiilor lui Tisza și de caracterul rodomontadesc al șovinismului său. Al doilea: efectul acestor cuvântări e tocmai opus celui pe care-l prezintă *B. H.* cititorilor săi. Departe de a ne da nădejde de o „împăcare“, ele ne conving că numai lupta cea mai înverșunată ne poate duce la realizarea dorințelor noastre. În felul acesta, în loc de a ne dez-bina, cuvântările contelui Tisza nu ar putea decât să unească pe toți Români într-o singură tabără și să-i facă a înceta orice neînțelegeri între dânșii.

Dar *B. H.* nu vrea să înțeleagă asta, ci pretinde că discursurile contelui Tisza au izbutit să ne dividă în — *trei* tabere! Care va fi a treia? ne-am întrebat cu multă curiozitate, cetind această afirmație a ziarului un-

guresc. Nimeni dintre noi nu știe de-cât de două tabere.

Tabăra a treia, răspunde *B. H.* e a lui *Mangra*. Afirmația aceasta va fi primită de toți Românii cu un zîmbet blajin. Iubite *Hirlap*, nimeni nu te stînjenește să scrii tot ce-i bun și folositor pentru politica ungurească și de sigur ar fi foarte folositor *pentru ea*, dacă tabăra asta a treia ar exista. Dar ea are un mic cusur din naștere: că nu există. Cîteva protopopi și preoți rătăciți nu formează încă o tabără politică. De altfel ziarul unguresc își simte absurditatea afirmației, căci adăugă că aderenții lui *Mangra* sunt încă „*relativ* foarte puțini“. Putem adauga ca numărul lor nici *relativ*, dar nici *absolut* nu-i mare și va scădea cu cât se vor convinge și cei din urmă naivi de zădărnicia și imoralitatea încercării lui *Mangra*.

Mai amuzant din toate e felul cum *B. H.* își complace a prezenta mișcarea tineretului grupat în jurul *Tribunii*. Tinerii, zice ziarul, au cerut bătrînilor să părăsească politica lor învechită, să nu mai ție orbește la principii ci să facă „*politică practică*“. În sfârșit tineretul ar fi cerut *înlăturarea autonomiei Ardealului din programul național!*

Cetitorii noștri se vor convinge, cetind astea, că e o perfidă falsificarea adevărului. Nimeni nu a cerut o politică „*practică*“, cel puțin nu în sen-

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA“

In fața morții...

— Foiță originală a „Tribunii“ —

De D. Karnabatt.

Ospățul se prelungise târziu în noaptea de iarnă: în cristalele fine șampania fierbea revărsându-se pe margini într-o dantelă subțire și străvezie, albă și fantastică înfiripare de-o clipă; în aer fumul havanelor plutea ca un val ușor, tremura leneș în colțuri, se agăța de colonade și de capetele înviorate și aprinse de alcool, se întindea ca fășii albastre de mătase și se împletea într'un capricios și ireal arabesc.

Prin una din acele ciudate contradicții ale spiritului omenesc, prin acea bizară psihologie a unor tipuri, în care beția revărsă gânduri triste, răscolește amintiri melancolice și pironeste puterea de analiză a minții în observații dureroase storcând din toate faptele omenesti reflecții pesimiste, tinerii aceștia, pierduți în abisul alcoolului, amețiți de opiul havanelor, vorbeau de moarte.

De asupra mesei, peste care păharele răsturnate și sticlele sparte se amestecau cu cupele în cari spumele zîmbeau ca niște guri cu dinți de mărgăritare, cu florile plăpânde și exotice, în atmosfera vagă și indecisă de fum, se ridica amenințător și rinjitor spectrul morții.

Se pare că o fatalitate prevestitoare face ca sulețele bolnave, în clipele în care firile nor-

male se prăvălesc pînă în fundul plăcerii și uitării, în clipele supreme de beție și voluptate erotică, să aibă înainte spectrul despotice al morții.

Tinerii aceștia vorbeau de eterna zădărnicie a lucrurilor omenesti, de monotonie și plictiseala vieții, de teroarea statornică a morții: fiecare povestea clipa vieții în care a simțit pe figură suflarea ghețoasă a morții, ceasurile de boală gravă, în care viața rămâne atârnată de un fir de păr, în jurul căruia rotește neastâmpărată coasa genului fatal, primejdiile mari ocolite prin minune, analizând senzațiile simțite în acele momente hotărîtoare.

— Și eu am văzut o singură dată moartea în fața, spuse Valeriu, golind pînă în fund, dintr-o singură înghițitură cupa cu șampanie și trăgând cu o sete de alcoolice al narcoticului din havana lungă și subțire.

Urmă o clipă de tăcere.

Fumul porni din havana ca un fir gros și diafan de mătase-albastră, se cercui tremurînd, apoi se pierdia în pânza albă a atmosferei încărcate împletit de niște mâini invizibile, maiestre și misterioase.

— Eram la cea din urmă expoziție universală din Bruxelles, continuă Valeriu: Un enorm bazar, în care civilizația modernă, predominantă de spiritul practic și mercant al vremii, îngrămădise produsele formidabilului industrialism, care în epoca noastră a luat locul visului, idealului și artei. Trecusem ca un străin, ca un locuitor dintr-o altă planetă, prin sălile imense în cari se înșirau mașini lângă mașini, în cari se îndesau articole de cărciumă

și băcănie, în cari se răsîțau sfidătoare produsele meschine ale vremii noastre.

Singurile lucruri cari mă interesase fuseseră pavilionul japonez, cu minunile lui exotice, pitorești și misterioase, și țigările de foi cari aveau o aromă îmbătătoare și a căror nostalgie mă chiamă și acum.

Spre seară, ușile saloanelor nesfârșite și găfăitoare de respirația armatei de mașini în activitate se închiseră, și peste o sută de mii de oameni, un mozaic amuzant și mișcător din toate neamurile, se îndreptară către Bruxelles-Kermesse.

Aci era îngrămădită veselie și viața adevărată a expoziției. Din pământ, ca sub lovitura unei begete magice, răsărise aici un oraș din veacul al XVII. al Flandrei, cu strade strâmte și cotite, cu căsuțe în stilul vremii, la ale căror ferestre zîmbeau halbele pline de bere. În acest colț uitat de proza și înjosirea vremii moderne, și pentru o clipă te socoteai pierdut într'una din acele admirabile Kermesse ale lui Rubens și Teniers, în care svăcnește cu o admirabilă violență brutalitatea jovială a vieții, și sub a căror culoare asvîrlită cu dărnice, cu gesturi nebune de beție și sensualitate, simți gloria trupului omenesc, cu poftele și patimile bestiale, care sub geniul penelului capătă ceva formidabil, o notă de măreție impunătoare. În ziua aceea de sărbătoare, în care tot poporul Bruxellului, armata de robi moderni și legiunile de proletari venise să uite pentru o clipă apăsările sclăviei industriale și să se piardă în cea beție și voluptate ce se desface din veseliile mulțimei, acest colț în

zul unei politici de oportunism și de transigență cu guvernul unguresc. Cât pentru autonomia Ardealului, în toată discuția asta, nimeni nu a aflat măcar un cuvânt despre ea. Cel ce a scris un articol în acest senz a fost tocmai ziarul comitetului național — răposata *Lupta*. Dacă tineretul ar fi voit, ar fi putut să găsească în punctul acesta un *pretext* de a se deosebi de partid. Am renunțat însă de bunăvoie la arma asta, prea ieftină și, după noi de caracter pur formal, căci mișcarea noastră urmărește un scop mult mai adânc, și mai organic decât discuții juridice și chițibușării mărunte asupra punctelor din programul național. Noi cerem mai multă intensitate și energie în toate acțiunile noastre și vrem să întindem asta asupra tuturor câmpurilor de activitate națională, și în afară de politică. Acest plus de muncă cere însă *o nouă mentalitate a clasei noastre culte întregi*. Ea cere mai multă seriozitate, pregătire, dragoste sinceră și nefățărta pentru cauză și o concepție mai severă despre datorile naționale ale fiecăruia dintre noi.

Numai în acest senz se poate spune că cerem o „politică practică”, adică *reală*. Cerem realitatea unei activități naționale încordate și multilaterale ale cărei diferite laturi să fie înlănțuite într-o strânsă unitate de aceiași idee călăuzitoare: ideea ridicării noastre *prin noi înși-ne*. Vrem cucerirea drepturilor naționale prin puterile noastre, nu prin oportunism și prin mici șiretenii de tactică politică. Aici e deosebirea între noi și fruntașii noștri de azi și nu în punctele programului național politic. E o nouă mentalitate ce se desface dintr'însa. Ea condiționează o prefacere mult mai adâncă decât ștergerea sau adăugirea unui punct în programul nostru și însemnează deosebirea între *două generații*

nu între autonomiști și antiautonomiști.

Dacă ziarul „*B. H.*” vede în mișcarea noastră o *apropiere* oricât de mică de politica ungurească se înșeală. Dimpotrivă, ea va însemna mai de grabă, un pas *mai departe*, decât *mai aproape* de punctul de vedere unguresc. Și apoi pentru ce am fi găsit noi că discursul dlui Vaida e prea *moderat*, cum zice „*B. H.*” dacă mișcarea noastră ar însemna un pas mai aproape de unguri? Aici ziarul unguresc adaugă la inexactitățile sale și o contradicție. (Cititorii știu că noi nu am formulat discursului dlui Vaida obiecția că-i prea moderat, deși mărturisim că lucrul acesta s'ar fi putut afirma și dovedi foarte ușor).

Articolul ziarului unguresc aduce prin urmare o informație, în aparență obiectivă, în realitate însă falsă și tendențioasă în senz favorabil unguresc. Pe noi ne importă puțin falșurile ce se comit în presa ungurească. Dacă „*B. H.*” crede că este în interesul politice ungurești să se amăgească pe sine și pe cititori, făcându-i să creadă că generația tinăromânească se apropie de ideea de stat unguresc — poate să fie sănătos. Nu-i vom turbura visul de fericire. Sânt doar zeci de ani de când ziarul acesta constată cu regularitate, la orice nou prilej, că „mulțimea cuminte a Românilor începe a se trezi și părăsește politica radicală spre a se apropia tot mai mult de politica ungurească”, încât cititorii vor fi devenit cam nerăbdători de a vedea în sfârșit împlinirea acestei promisiuni făcută de ziarul lor. Sânt zeci de ani de când citim această constatare cu care ziarul unguresc își face singur iluzii dulci și înșeală pe cititorii săi asupra realității, cam tot în felul cum înșeală și presa oficială românească publicul ei

asupra „progreselor” și „succeselor” noastre naționale. De prisos să spunem că și una și alta își duce cititorii în rătăcire. Și dacă nu se vor desmeteci acțiunea noastră și rezultatele ei vor avea poate darul să le readucă la sentimentul realității.

Contele Khuen-Héderváry în Viena. Ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry a plecat aseară, fără orice aviz prealabil, la Viena, unde azi va avea o consfătuire cu ministrul-președinte austriac baronul Bienerth.

Contele Khuen a mai fost în Viena Dumineca trecută, dar atunci consfătuirea aceasta despre reformele militare — n'a putut avea loc, din cauza îmbolnăvirii baronului Bienerth.

Câteva ziare ungurești scriu despre un conflict ce s'ar fi ivit între cele două guverne.

Viena 6 Aprilie. Ministrul-președinte ungar contele Khuen-Héderváry la orele 11 s'a dus la ministrul-președinte austriac baronul Bienerth, cu care a avut o consfătuire de o oră.

Consfătuirea s'a continuat și după amiază.

Guvernul austriac cere ca guvernul să prezinte Camerei ungare proiectul despre reformele militare numai când și guvernul austriac va putea prezenta proiectul în chestie Reichsratului.

Seara, contele Khuen-Héderváry s'a întors la Budapesta.

Comisiunea Camerei române ia paș. Din București se anunță:

M. S. Regele a primit Miercuri la orele 12 în sala Tronului comisiunea Camerei care i a dus Adresa Adunării Deputaților.

Comisiunea s'a întrunit la Cameră de unde a plecat în frunte cu dl Olănescu, președintele Adunării.

Cortejul era precedat și urmat de câte un escadron din regimentul de escortă.

care se reconstitua o pagină din viața veacului al XVII., părea una din energicele și somptuoasele evocări ale poetului Verhaeren din *Les Flamands*. Nici-odată nu am văzut o veselie atât de spontană, de sinceră și intensă, făcând în mod inconștient din fondul obscur și tainic al mulțimei, izbucnind în gesturi și cântece, ca în acea zi, în care ciocnetul halbelor, ariile instrumentelor de metal, șoptele miilor de buze și șgomotul frământării continue se topeau într-o grandioasă muzică vagneriană a cărei măsură o da pulsul enorm și sălbatic al vieții.

În cârciumioarele, purtând pe ziduri firme și inscripții din vechea viață flamandă, îmbăcșite de fum și de spiritul vag al vieții patriarhale de odinioară, glumele, strigătele de veselie și cântecele se amestecau cu ciocnetul paharelor: pe uliți treceau într'un danț lung, cu un ritm de vers liber, șiruri de oameni cherceliți, bărbați alături de femei, și din ochii lor aprinși se desprindeau, ca din pânzele lui Rubens și Teniers, tainica și mistuitoarea dorință a iubirii violente, brutale, pe care alcoolul o trezește în firile primitive.

Pe un răuleț repede, care trecea printre case, alunecau bărci, purtând amorul și beția. Mă pierdusem ca un fulg în acest ocean de veselie, în care părea că toate forțele de viață, de încordare către plăcere, de jovialitate bestială pe cari veacurile de muncă și durere le-au înăbușit în fundul sufletului umanității suferinde, izbucniseră deodată furioase, gigantice și răzbuțătoare, cutropind lumea ce

se cufunda în el cu voluptatea uitării unui îndelungat vis urit.

Înaintam dus de valul ametelei ce se desfăcea din aceasta mulțime în delir. Deodată, de pe un larg acoperiș, se abătă o pânză grea de purpură, care se rupse, se prăbuși sfărâindu-se în milioane de scântei ce se răspândiră în văzduh ca o pulbere de stele roșii.

Dintre două paviloane izbucni ca un *jet d'eau* de sânge o limbă de flacără ce țâșnea drept și cutezătoare către cerul care privea, cu milioane de ochi de diamante, senin, rece și indiferent.

Printre stâlpi se furișă repede și îndemnativ un șarpe de foc: săgeți aprinse săreau prin spărturi, un voal de lumină se întinse deodată fin și străveziu pe tot cuprinsul acestei fantastice și vremelnice evocări din veacul al XVII al Flandrei, acestui colț de sat și de amintire.

Scândurile de brad începură să trăsnească: zidurile de carton ardeau ca foia de țigară: stâlpii se prăbușiau cu zgomot. O panică nebună cuprinsă pe cei o sută de mii de oameni ce se îngrămădiseră în acest colț. În fața acestei mulțimi care se frământa și alerga smintită de spaimă și grozăvie către eșire, o rămășiță de simț stupid care o mai avu în suflet, îmi șopti să merg încet și liniștit, căci în asemenea tragice împrejurări învălmășeala face mai multe victime de cât incendiul. Și am pornit încet la pas.

Ajuns la mijlocul drumului, deodată mă izbesc în piept cu mulțimea care se întorcea cu

fața descompusă de groază, cu țipete și răcnete, dela eșire: podul dela eșire era cuprins de flăcări!

Iată-ne, o sută de mii de oameni, închiși de toate părțile de ziduri, încunjuțați de un brâu de ioc, copleșiți de scântele cari plouau în văzduh, condamnați la moartea sigură a șoaricilor din cursa unsă cu gaz.

În acel moment se stinge lumina electrică. O imensă clamoare de groază izbucnește din cele o sută de mii de piepturi, prin care străbat tunătoare urielele animalelor sălbatice din menagerie, gata să rupă gratiile de fier și să năvălească în mulțime.

Apoi căzu o tăcere apăsătoare, grea ca o lespede enormă ce s'ar lăsa pe un întreg cimitir, peste mulțimea înmărmurită sub teroarea sinistru a luminei flăcărilor...

Atunci, în aceea mulțime înmărmurită și idiotizată de groază, sub lumina flăcărilor care părea că aprinse întregul cer de catifea albastră, m'a părăsit și aceea ultimă rămășiță de bun simț burghez care îmi poruncise să merg la pas.

Cu ea că s'a dus și cea din urmă iluzie de mântuire.

Am înțeles că trebuie să mor.

Am simțit o blândă dezarmare a tuturor energiilor vieții, am simțit cum pălpăie în fundul sufletului din ce în ce mai încet, mai stins, dorința de-a trăi, cum se anesteziază ca sub un narcotic, instinctul de conservare individuală... M'a cuprins o dulce lenă a întregii mele personalități, o renunțare a tuturor puterilor o abnegare a tuturor voințelor, vo-

Ge discută Sașii...

Fiecare rasă cu temperamentul ei! În vreme ce noi, Românii, trecem cu multă risipă de energie prin o epocă de frământări interne, cu hărțuiri nepotolite în jurul principiilor și a persoanelor diferite, iată, de pildă, vecinii noștri Sași, tratând în cele câteva zile ale lor o problemă din cele mai intime. Adorabilă fire mai au Sașii aștia, ca tocmai în epoca aceasta de încordare a forțelor și de ciocnire între rasele monarhiei noastre, ei să se gândească la cestiuni intime de familie și să rămână calmi față de cele ce se petrec în jurul lor! Problema lor de actualitate este astăzi o boală teribilă, ce s'a încuibat printre dânșii, decimându-le rîndurile și oprind numărul populației lor de a mai crește. Pe nemțește îi zice acestui flagel „Zweikinder-System” și aceasta înseamnă uritul obiceiului cunoscut al Sașilor de a pune capăt unei prea prolifiche înmulțiri, pentruca să nu lase o succesiune familiară mai mare decât de doi copii.

Este ceva înduioșător în discuțiile acestea, în cari învie încă odată tot egoismul de rasă. Glasul calculat de profesor săsesc, vorbind despre specia omenească, arată grav cuvântul Domnului, care a zis, ca să creștem și să ne înmulțim ca iarba pământului. Tineri oameni politici adresează femeilor săsoaice apeluri călduroase ca să și facă datoria în conștiință. Și în „Kronstaedter Zeitung” o doamnă scriitoare din elita societății săsești acuză deadreptul pe bărbați, că vina acestei crize de copii este a lor înainte de toate, a bărbaților și a berei tradiționale pe care ar consuma-o în prea mare cantitate. Numai economistul sas, rămânând inperturbabil în fața tuturor, își menține vechiul principiu, deoarece, după credința lui, o multiplicare a omenirii este inadmisibilă, decât în raport cu înmulțirea mijloacelor ei de existență.

Cum se va rezolva conflictul acesta de o delicată complicațiune, interveni-va comitetul partidului național săsesc, ca să introducă ordine și disciplină în gândurile și râvnele prea moderne de înmulțire ale tinerilor Sași, nu putem ști. În orice caz, o criză interesantă și unică în felul ei există în mijlocul săsimei și ne interesează și pe noi.

Nimeni nu știe mai bine, ca noi Românii, unde zace buba ce-i doare pe Sași în această manifestare a lor. Vedem noi din atitudinea lor politică în parlament și în presă, din felul cum agită împotriva noastră și cum ne denunță ca elementul cel mai periculos pentru dânșii, că aici iarăș e teama de Români.

Căci într'adevăr, constatarea asta o poate face ori cine. Treceți vre-odată prin regiunile locuite de Sași și Români, așezați de veacuri alături și nu veți întâmpina prin stradele săsești nici o țipenie de copil, pe când ajun-

gând pe ulițele povârnite ale Românilor mai săraci, o droaie de copii la fiecare poartă, un alai de-a lungul și de-a latul. Cartierele săsești, cu casele mari de piatră, cu inscripția tradițională la poartă, sânt ca moarte și se evacuiază tot mai mult pe urma emigrărilor și-a lipsei de copii, iar Românii, țuguiți pe coastele piezișe de-asupra văii și în jurul bisericuții lor, acoperită cu șindrilă, sânt plini de vioiciune.

Că fenomenul acesta poate fi îngrijitor pentru Sași și viitorul lor, nu ne mirăm. Dar că această stare ar putea fi evitată prin o revenire a familiilor săsești la sentimente mai bune în chestia înmulțirii copiilor, tragem evident la îndoială.

Mai întâi că minunile aceste organice nu se pot improviza ca prin farmec. Pe urma unei simple polemici de ziar, neamul săsesc nu se poate avânta la consolidări deosebite în direcție numerică. Aderenți ai teoriei lui Malthus, puterea lor de producțiune a scăzut, rasa e învechită fără a se fi mai primenit cu elemente străine și garanția unei expansiuni pare a fi exclusă din partea Sașilor. Și dacă Malthus a spus și alți filosofi și economiști celebri au confirmat, că o piedecă în calea înmulțirii poporației în genere ar fi lipsa de pământ și de mijloacele necesare de existență, Sașii nu se pot mângăia nici cu aceste mijloace, deoarece s'a dovedit, că nici belșugul din trecut, nici terenurile vaste primite dela Domnitorii unguri, nici hatărurile guvernelor ungeresti n'au nimic comun cu creșterea lor numerică, sau cu partea de instinct a vieții omenești. Rămâne în avantajul lor numai cultura intensă și superioară, pe care își razimă de asemenea diferite pretenții de hegemonie asupra concetățenilor români, dar și aceasta cultură, privită ca ultim refugiu, rămâne un razim slab pentru viitor, când te gândești că astăzi nici Românii nu mai sânt atât de departe de porțile progresului.

Concurența, pe care Sașii amenință că vor să ne-o opună pe calea înmulțirii, sau dacă nu vor reuși, cel puțin pe calea superiorității culturale, cu care vor să domineze mai departe în regiuni, unde ei nu constituie majoritate, nu ne sperie astăzi de loc, ci dimpotrivă. Găsim însă prilejul potrivit ca să le atragem atențiunea asupra altui fapt, mai practic și mai util, ce ne privește de-opotrivă.

În loc de a face din teama de Români o bază a politicii lor, Sașii ar face mai bine să se oprească a se intimidă de această fantomă, care îi ține strânsi în brațele guvernului. Noi cunoaștem bine situația Românilor de prin ținuturile săsești și știm despre toate vitregitățile îndurate de contribuabilii Români, cari sânt puși în toate împrejurările în stare de inferioritate. În primăriile sătești, în consiliile comunale și în alte ramuri administrative ale comitatelor, Românii sânt desconsiderați și neadmiși la

în curtea palatului o companie de gardă cu muzică și drapel, a dat onorurile.

M. S. Regele a intrat în sala Tronului la orele 12.30, având la dreapta pe A. S. R. Principele Ferdinand și la stânga pe d-nii miniștrii.

Di Olănescu a dat cetire textului Adresei Camerei, la care M. Sa a răspuns exprimându-și bucuria pentru urările ce-i face Camera și urând dându-i lucrări spornice și binefăcătoare pentru țară.

Suveranul a convorbit apoi cu fiecare membru al comitetului Camerei, iar la ora 1 fără un sfert ceremonია s'a sfârșit.

Indemnitatea, reforma regulamentului Camerei și votul universal. Comisia financiară a discutat în ședința de ieri proiectul de indemnitate prezentat de ministrul de finanțe Lukács.

Deputații opoziționali au dec'arat că nu pot vota indemnitatea, neavând încredere în guvern.

Ministrul de finanțe Lukács, răspunzând la această declarație, spune că votarea indemnității nu poate fi socotită drept chestie de încredere. Profită de prilej pentru a constata în acelaș timp o anomalie vădită: după ce comisia discută săptămâni de arîndul bugetul în secții, atât în general cât și pe articole, discuția se rela din nou în aceeaș întindere și în plenul Camerei. Guvernul — adaugă Lukács — s'a gândit la modificarea discuției bugetului.

Bakonyi Samu declară în numele opoziției că schimbarea aceasta s'ar putea introduce numai pe temelul unei reforme a regulamentului intern al Camerei, la care însă opoziția, dată fiind legea electorală nedreaptă de-acum, nu poate să și dea consimțământul. Această reformă numai așa nu va fi nefavorabilă pentru țară, dacă înainte se va introduce votul universal, egal și secret.

Comisia a primit apoi proiectul de indemnitate cu majoritate de voturi.

Luptate aceea de mângăitoare ameteală ce o simți când aluneci pe nesimțite în fundul beției de șampanie... Senzația ce o simți, când ai golit ultima cupă, când cu ochii pe jumătate închiși, prin care privirea tremură nelhotărâtă printre gene prinzând lucrurile în linii și contururi confuze, și cu picioarele băjbăind te trănestești doborât pe canapea... Iți dai seama cum te părăsesc puterile, cum se stinge treptat forța de a simți lumea din afară, cum te cobori pe nesimțite într'un abis, și îți se pare că aluneci pe un drum de catifea în lumea uitării... Și nu-ți pare rău, că te cobori în această lume a uitării!

Acum, când îmi reamintesc, toate acestea, încheie Valeriu, îmi dau seama că pot înfrunta moartea cu o liniște și seninătate de filosof antic...

Și privirile lui Valeriu, rătăcite în pânza vapoasă și albăstrie a fumului de țigare, căpătau o fericire mistică și estetică, pierzându-se în viziunea cimitirurilor liniștite ce visează în melancolia dulce și subtilă a zilelor de toamnă cu morminte acoperite de crisanterme, cu parfumuri de flori moarte, de țvisuri stinse și amintiri sentimentale și nostalgice, pe când în largul cerurilor străvezii mor ultimele suspine ale pasărilor călătoare...

ANUNȚURI!
se primesc cu prețuri moderate la administr. „Tribunei”.

exercitarea drepturilor lor. Iar în timpul alegerilor orice urmă de egalitate în fața legii dispăre pentru Români, pe când Sașii se bucură mereu de adumbrirea miloasă a guvernului și produc astfel o exasperantă impresie de elemente protejate, deșteptând o firească bănuială și înstrăinare de dânși în sinul conlocuitorilor Români.

Sașii noștri din Ardeal ar face bine să țină seama de aceste. Cu atâtea anomalii în atitudinile lor față de Români, ei singuri își sapă prăpastia, dovedind că nu înțeleg starea reală a situației și interesele comune, cari impun relațiuni cu totul altele decât acelea, pe cari le preconizează actualii lor conducători. Mai curînd sau mai târziu Români în mod fatal își vor avea preponderența lor politică față de elementul săsesc și cine poate ști, dacă scutul guvernului, sau cultura lor, sau chiar și plusul de copii ce-l vor obține până atunci, îi vor putea apăra de răsplata pentru evidenta nedreptate ce ne fac prin purtările lor sub diferite pretexte. În loc de a ne fi prieteni și sprijinitori, Sașii astăzi au aierul, că ne sunt dușmani și ne urăsc, căutând a se îngrădi pe toată linia împotriva noastră și slujind credincios guvernul în toate atacurile împotriva noastră. Cum însă capricioasele întâmplări, cari par că bat la poartă, ar mai putea schimba odată stările din țara asta și pe voia noastră, măcar în parte, cine știe dacă scumpii și nobilii noștri Sași nu vor avea puțină nevoie de prietenia noastră!

Câteva cuvinte pentru dl Vasile Goldiș.

Citesc în ziarul „Românul” un articol de trei coloane și mai bine în care dl V. Goldiș răspunde rîndurilor mele cuvințioase publicate dăunăzi în „Tribuna” sub titlul „Treuga Dei.” Articolul domnului Goldiș poartă titlul pompos „Ave Caesar” și e ținut într-un ton de ironie cam dificilă la adresa mea. D-sa îmi zice „Măria ta, — Oli Caesar”, — îmi vorbește de „smirnă, tămâie”, de „vlădicia” părintelui Ciorogariu, de niscăi „lingurițe de argint”, de „nobila cusătură de toledo” și alte multe principii politice, fără de cari neamul nostru nu poate merge înainte.

Socot, că aș rămânea inconsecvent părerilor exprimate în coloanele acestui ziar, dacă m'aș apuca să discut în acest ton cu dl Goldiș, zicându-i tu și făcând hazuri ieftine, — latinești și nelatinești, — pe socoteala d-sale. Asta ar însemna să cărăm apă cu ciurul, să ne dăm în spectacole, iubite domnule profesor, și lumea noastră s'a săturat de această metodă admirabilă de-a servi interesele neamului.

Vă trimit deci aceste rînduri, ca să vă anunț tăcerea mea în fața frumoaselor epitețe pe cari mi-le va trimite ziarul d-voastră mâine, poimîne și de-aci înainte, dându-mi astfel un bun prilej de-a judeca asupra ușurinței de învidiat cu care unii oameni trec distanța considerabilă dintre laudă și înjurătură și de-a mă închina lor.

Un lucru însă trebuie să vă spun înainte de a mă întoarce la condeiul care e „numai mijloc”, cum ziceți DVoastră cu o binevoitoare bătaie pe umăr. Iată ce: Vă rog să-mi arătați când, unde și în ce ordine de idei am scris eu despre „advocații din Arad” acele vorbe pe cari le-am mai cetit în ziarul „Românul” și pe cari astăzi le iscăliți DVoastră: „trozneau podelele sub picioarele lor de prostiile ce spuneau alegătorilor”. Vă rog să binevoiți a-mi da negreșit această lămurire pe care, cred, e în drept s'o ceară un modest elev dela fostul său profesor, care-nbatjocorește.

Firește, dovedindu-mi-se că aș fi rasplătit cu asemenea prostii pe tovarășii din campania mea electorală în cercul Chișineului, cărora în mai multe rânduri le-am arătat de-atunci simpatia și recunoștința ce le-am păstrat totdeauna, dovedindu-mi-se un caz de-o inconștientă atât de gravă, trebuie să-mi primesc pe-deapsa.

Vă rog deci dovada și eu voi merge la Canossa. În acest caz, voi accepta ofertul atât de gentil ce mi-ați făcut DVoastră, de-a intra între colaboratorii ziarului „Românul”, — ofert grațios, trimis mie după ce apăruse în „Tribuna” articolul „Pro domo”, în care era vorba de celebrii măgari de pe Vezuv, cari pe-atunci încă n'au avut fericirea de-a vă atrage atențiunea și nobila indignare.

Cum zic, aștept dovada și mă gândesc de pe-acum la articolul ce va trebui să pregătesc în cazul când aș fi prins cu vorba. Negreșit, că în acest articol nu mă voi atinge de problemele politice noastre, pentru cari se cere „o individualitate” — cum spuneți așa de frumos DVoastră. Nu. Va fi un articol calm, întretășut cu ușoare nuanțe de melancolie și va purta probabil, titlul: „Consecvența în materie de apreciere literară”. Articolul, pe care de astădată am să mi-l dedic mie însumi, nu va fi lipsit nici de următoarea frază din care se desprinde un învățământ al scurtei mele experiențe:

De câte ori se ridică un nou glas, care-ți face trumosul și-ți aduce laude răsunătoare, pățaniile trecutului trebuie să-ți trimită pe buze un zîmbet de dumerire amară: Iată încă unul, care are să mă înjure!...

Să vedem deci — dovada.

Sibiul, 5 April.

Octavian Goga.

Scrisori din București.

Vânători antipatici. — Congresul evreilor sioniști. — Agitația studenților din Iași. — Procesul școlii române din Turtucaia.

București, 23 Martie.

Cititorul ziarelor bucureștene va fi observat de sigur, dela venirea noului guvern, apariția multor articole elogioase la adresa membrilor guvernului. Nu poate găsi nimenea nici o vină în aceste articole. Poporul trebuie să știe cine-l cîrmuiește, trebuie să știe ce fel de oameni sînt aceia, în mâinile cărora este încredințată soarta lui. Partea interesantă este că aceste articole, cari de multe ori conțin numai vorbe, și nici o faptă, sînt înșelătoare. Elogiile aduse la adresa cutărei personalități politice sînt iscălite de autorii lor.

Dacă i-ai urmărit pe mulți dintre aceștia, ai vedea scene din cele mai penibile pentru un om cu puțină demnitate. I-ai vedea cu pălăria în mână, așteptând ciasuri întregi pela ușile cabinelor ministeriale, i-ai vedea plecându-se cu umilire, întinzînd cu o mână articolașul elogios, cu alta petiția, prin care solicită „un mic ajutor pentru tipărirea volumului”... Să nu se uite că pentru tipărirea aceluiaș volum pretinsul scriitor a mai încasat sub alt guvern o sumuliță și tot pentru acelaș volum va cere ani de-arîndul micul ajutor. Și-apoi să-l pună Dumnezeu pe acel ce dispune de împărțirea

sumelor menite a se da ca încurajare adevăratelor valori să refuze cererea. A doua zi se va găsi cutare ziar „Lebdomadar” care să-l publice proza, în care junele indignat își revărsă tot focul inimei lui revoltate. Dacă este vre-o neplăcere în funcția de ministru, apoi de sigur aceasta este una dintre cele mai mari. Atacul din partea indivizilor cari n'au nici o convingere, nici un ideal, decât acela de a putea face timp de o săptămână sau două pe grandomanii. Și asemenea indivizi sînt mulți. Și va fi greu de luptat în contra lor, cîntă vreme nu-i va opri dela fapta lor propriul simț de demnitate.

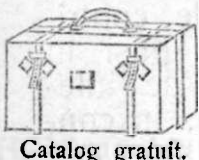
Evreii sioniști din țară au început a-și manifesta în timpul din urmă nemulțumirea cu rezultate date de propaganda sionistă. Spre a se lua hotărîri în ce privește întetirea acestei propagande, se va ține în curînd la Galați un congres al delegaților tuturor societăților sioniste. În ce privește organizarea sionistilor, mulți evrei protestează în contra faptului că actuala organizație este făcută mai mult pe baze economice și că centrul ei este într'un oraș comercial cum sînt Galații. „Atași ovrei, căți sîntem în România, scrie un ziar sionist, trebuie să dăm îndoit pentru instituțiunile sioniste din Palestina. Și nu ajung numai banii, ci e necesar să formăm evrei conștienți, să introducem viața națională în comunități, în școale și în sinagogi. Viitoarea conferență, spre acest scop va avea să se ocupe serios cu crearea unui centru oficial cultural sionist, care va trebui să fie la București, la Iași sau la Focșani”.

Pe când unii evrei vorbesc despre viața națională a neamului lor, alții fac caz de faptul că ei sînt Români de religia mozaică. E curios cum de nici unul dintre acești Români mozaici nu se identifică cu idealurile popoului românesc. De-aceia poate sînt mai puțin primejdioși, cari mărturisesc pe față că vor să aibă o viață națională proprie a lor.

În sînul studenției din Iași domnește iarăș mare agitație. Statuia marelui domn Alexandru Ioan I. Cuza formează obiectul acestei agitații. Hotărîrea de a se așeza această statuă în Piața Nouă și nu în Piața Unirei a produs o surescitare extremă. Studenții amenință cu manifestațiuni de stradă violentă în cazul când nu se va da chipului de bronz al înăptuitorului Unirei locul de cinste, pe care-l merită. În ultima ședință ținută sub președinția dlui A. D. Xenopol s'a hotărît ca la 27 Martie să se țină o mare întrunire publică, la care să ia parte și delegați din țara întreagă, spre a protesta în contra dispozițiilor luate și a cere ca statuă să fie așezată în piața Unirei. Comitetul de acțiune este hotărît să intervină la M. S. Regele spre a obține piața Unirei pentru statuă marelui domnitor, în cazul când autoritățile comunale nu vor ceda, ci vor stărui pentru piața nouă.

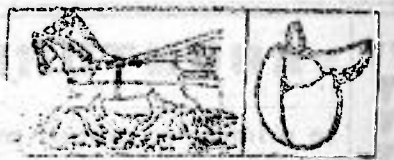
După știrile sosite din Iași, printre profesorii universitari de-acolo se agită ideea de a se întocmi un memoriu colectiv, care se va trimite autorităților, cerînd satisfacerea voinței locuitorilor Iașului de a avea în centrul orașului chipul marelui domnitor. Pe de altă parte, studenții din Iași s'au pus în legături cu studenții dela universitatea din București spre a duce împreună lupta pentru această cauză. Se speră încă că autoritățile vor ceda cererii generale și vor da piața unirei pentru statuă aceluia, de care este legat cel mai mare eveniment din viața Românilor.

La Turtucaia, în Bulgaria are loc de prezent procesul intentat de autoritățile bulgare școlii românești și profesorilor români din acea localitate. Procesul ar fi trebuit să se judece

Schmidt M
curelar și fabricant de șele și geamantane
Budapesta, VII., Rákoczy-ut 25.

Pegătește cu mult totfelul de accesorii pentru trăsuri și călărie. Cele mai fine genți pentru călătorie și toaletă, geamantane, portmonee, portțigărete, briuri și saculețe p. femei în m. asortiment. Articole de vânătoare și sport, în orice calitate, biciuri, bețe de călărit, jamperi, fotbaluri, etc.

noastre naționale. El și-a ajuns scopul, bună luptă s'a luptat, cursul și l-a plinit, credința o a păzit, iar ce îi mai rămâne e cununa dreptății, pe care îi va și da-o lui în ziua aceea Domnul, dreptul judecător.

Dar după ce nu este om, care să fie viu și să nu păcătuiească, rogu-te Preașfințite Doamne care n'ai luat în socotință greutatea vrăstei de 80 de ani, ci ai ostenit să dai consilierului înțelept din ilustrul directoriu al fundațiunii Șuluțane și credinciosului fiu al bisericii și al neamului cinstea de pe urmă, rogu-te, zic, dă-i și deslegarea arhierască.

Iar noi fraților veniți să dăm mortului sărutarea ultimă.

În veci pomenirea lui și să fie partea lui cu dreptii. Amin.

Conferința asupra României la Collegio Romano, la Roma a d-nei Elena Bacaloglu.

Joi, 30 Martie st. n., a avut loc conferința anunțată a d-nei Elena Bacaloglu, asupra României, cu proiectii. Cu tot timpul plinos un public ales, făcând parte din straturile cele mai intelectuale s'a grăbit să vie să asculte pe compatrioata noastră. Printre Români cităm pe dl ministru C. Nanu, dl Onciul, dl Tzigara. Dna Bacaloglu după o introducere poetică și originală, resumează în timp de o oră istoria Românilor dela origină și până azi, vorbește de începuturile limbei noastre, de constituirea noastră bisericească, de tot ce ne leagă de Romani, ce datorăm domnilor noștri, tot ce s'a înfăptuit sub domnia lui Cuza și a regelui actual. Într-o frumoasă expunere descrie pe regină, cetind și una din cele mai mișcătoare poezii referitoare la pierderea copilei auguste. În fine descrie Bucureștiul, costumele domniștelor, opunând obiceiurile trecutului celor de azi. Sfirșind cu date statistice asupra comerțului, agriculturii, petroliului, populației și întinderii României, amintește cartea dlui ministru I. Lahovari apărută cu ocazia expoziției noastre, ceace dă prilej dnei Bacaloglu să vorbească și de această expoziție, aducând aminte cu această ocazie de vizita contelui San Martino în țară și care e președintele expoziției din Roma.

Apropiind data istorică a cinquantenarului italian cu epoca noastră de progres, dna Bacaloglu sfârșește a aminti acest fapt ce-i dă ocazie de a ură țării surori, în accente pline de entuziasm cele mai frumoase speranțe, și o apropiere mai tramică. O poezie italiană inedită a unui literat mare din trecut Vittorio Imbriano, în care se exalta România și Italia a închis această conferință, de care toate jurnalele italiene vorbește coloane întregi și care face onoare atât țării noastre cât și onei Elena Bacaloglu cari de doi ani de zile de când e stabilită în Italia aduce servicii mari cauzei românești, căreia i-s'a devotat și pentru care toți să-i fim recunoscători.

Dna Bacaloglu va ține conferințe și la Neapole, Florența, Milan, Turin, — și după această serie, vor urma altele cu subiecte diferite. A fost primită și în audiență de regina Margareta, iar la deschiderea expoziției din Piazza delle Arme, ca și la aceea dela Castelul St. Angelo, precum și la serata extraordinară dată de contele San Martino în palazzo Pomphili, dna Bacaloglu a fost invitată de comitetul expoziției italiene din care face parte.

Ancheta dela administrația din comitatul Hunedoarei.

Faimoasa administrație din Ungaria va putea fi privită de-acum înainte de străinii, cari aduc osanale și fericesc țara noastră, în tabloul făcut de guvern în mod oficios despre administrația din comitatul Hunedoarei. Se va convinge din datele oficioase despre alcătuirea putredă a administrației, de sub care nu face excepție nici un

singur comitat. Și în orice caz, dacă acel străin este chemat de Unguri să le aducă laude plătite, le va arunca banii în față, scârbît de cinismul cu care voiesc să pervertească adevărul. Vor pleca din Ungaria cu impresia întunecimilor din Africa, și vor opune celor cari vorbesc de progresul Ungariei, tabloul urit al datelor guvernului în ce privește organizmul cel mai însemnat al unui stat, administrația. Și e bine să ne cunoască, căci numai astfel își pot pierde terenul și celelalte minciuni despre liberalismul Maghiarilor, accentuat de atâtea ori în fața străinătății.

Și încetul cu încetul se va readuce la adevăr tot rîmbul falș al Ungariei în ce privește maturitatea ei politică. Se va vedea că este nu o țară apuseană, ci poate ultima între țările balcanice. Și această cunoaștere adevărată a stărilor din Ungaria va avea în orice caz înțiruire favorabilă pentru curățirea răului și crearea noilor situații pe cari le cere interesul țării

Vor înțelege și legiuitorii țării noastre cât de dezastruoasă este politica inaugurată de ei la comitate, pentru susținerea lor. Vor vedea că nu se mai poate susține regimul venalității în ocuparea posturilor, cari formează recompensarea serviciilor aduse. Și poate că acum în fața datelor oficioase vor înțelege plângerile populației, pe cari până acum nu le ascultau, că administrația îi silește să părăsească țara, că administrația le face câte toate greutăți. Și îndemnați de adevăr vor încerca asanarea stărilor insuportabile dela administrație.

După datele oficioase de până acum au fost suspendați și trași în cercetare disciplinară următorii:

B. Szabó István, administratorul spitalului, Huszár Albert, controlor, Tóth Elemér, căpitan de poliție în Deva; Tribusz Aladár, pretore, Barna Gábor, pretore, Nicolaevics Páto, copist, Vasile Janza, protopretore, Prileszky Pá, pretore, Fekete Károly, protopretore, Iosif Roxin, Precup Herlea și Farkas Árpád, notari.

Desvăbindu se murdării administrative din Hunedoara, credem, că este timpul potrivit să se curățe și celelalte comitate, în cari soarta țării noastre este lăsată la discreția funcționarilor administrativi, cari își bat joc de legile ce ne apără.

INFORMAȚII.

ARAD, 6 Aprilie n. 1911.

— *Din cauza sf. sărbători de mîne, numărul următor al „Tribunei” va apărea Sâmbătă noaptea la orele obișnuite.*

— **Goana împotriva cărților românești.** Ni-se scrie din Murăș-Oșorheiu: Eri s'a ținut aici desbaterea procesului de agitație pornit împotriva domnilor *Ion Botzean și Ilie Câmpeanu*, pentru cărțile impricinate ale bibliotecii din Agîrbiciu. În urma apărării energice susținută de d. dr. *Stefan Laday*, avocat în Sibiu, senatul de acuză a sistat procedura penală împotriva acuzaților »din lipsă de dovezi«. A ordonat însă sechestrarea cărților impricinate și transpunerea lor la comisiunea administrativă a comitatului, ca aceasta să ia măsurile de lipsă pentru confiscarea lor. Procurorul a anunțat recurs, a apelat însă și apărătorul din cauza că tribunalul nu a sistat procedura pe de-antregul împotriva persecuției nerușinate a cărții românești. Atacul barbar împotriva cărților românești, care este și un atac împotriva culturii mai are deci o coadă. Autoritățile ungurești cred că nu s'au făcut indestul de risul lumii.

— **Feconditate.** Ni se scrie: Femeia care a născut patru copii, din Vilcele (Előpatak), soția economului Ioan Bucuraș a născut zilele astea 3 fete și 1 băiat. Toți patru și mama se simt relativ bine.

— **Răspândirea limbei aromâne.** Din Salonic se anunță: În Macedonia, Aromânii au înființat o societate care să facă școli de seară și sărbători, pentru răspândirea limbei lor și a celei turcești.

Aromânii, cari încă de mult au înțeles că întărirea Turcilor e în interesul națiunii române, cu atât mai mult se văd acum îndemnați a-și cultiva limba națională și a o învăța pe-a Statului, adică pe cea turcească.

— **Masa studenților din Cluj.** Primum următoarele: Pentru masa studenților academici „Dr. Aurel Mureșan” din Cluj au contribuit — drept răscumpărare a cununei peritoare pe sicriul fericitului Dr. Simeon Popu, fost avocat în Cluj. Dl Dr. Alexandru Popu, medic în Bistrița 25 cor., dl Ioan Pop, protopop, Nușfalău 25 cor., Dr. Ștefan C. Pop, avocat și deputat dietal, Arad, 25 cor., dna Ana C. Pop, Gherla, 25 cor., Dl Gavril Pop, preot, Feleac, 15 cor., dna Lucreția Manu n. Pop, Cluj, 15 cor. Total 130 coroane. Rugăm pe pioșii contribuitoari să primească mulțămiteile noastre profunde.

Direcțiunea „Economului”.

— **Limba literară în Grecia.** În Grecia, cu prilejul revizuirii Constituției, a început o mișcare foarte aprinsă pentru apărarea limbei literare în potriua celor ce ar voi s'o înlocuească pretutindene prin cea vorbită.

Limba scrisă a Grecilor se deosebește așa de mult de cea vorbită în cât omul din popor n'o înțelege. E, de pildă, ca limba lui Ci-pariu la noi.

Nu s'a potolit agitația până ce Veniselos nu s'a legat a pune un articol în constituție cu cuprinsul următor:

„Limba oficială a Statului, e cea în care sânt scrise legile și Constituția. Ori-ce schimbare este oprită. Textul sfintei Scripturi rămâne neschimbat. Nu e voie a traduce în alt dialect fără învoirea Bisericii ortodoxe mari și fără blagoslovenia Patriarhului”.

— **Congregația Cenadului contra statuei lui Koloman Tisza.** La ședința de Luni a congreției de primăvară a comitatului Cenad s'a luat în discuție și propunerea ca să se voteze o sumă de 100 cor. pentru ridicarea unei statui lui Koloman Tisza. Propunerea a fost respinsă cu mare majoritate de voturi.

— **Parastas solemn.** Comisiunea administrativă a mesei studenților români din Brașov, face cunoscut că Duminecă în 9 Aprilie c. n. se va celebra al X-lea parastas solemn anual pentru odihna de veci a fericitilor răposați binefăcători ai mesii studenților și a profesurilor răposați ai școalelor medii și superioare gr.-or. române din Brașov. Se invită la acest act solemn toți amicii și toate rudeniile iubiților răposați, cari au făcut, sau în numele cărora s'au făcut donațiuni la masa studenților, în timpul de când ea există.

— **Căsătoria principesei Elisabeta a României.** Din Paris se telegrafiază că ziarul «Newyork Herald» (ediția pariziană) aduce știrea că între curțile din București și Atena în vremile din urmă au început tratative în scopul ca prințul Gheorghe, fiul moștenitorului tronului grecesc, să ia în căsătorie pe principesa Elisabeta, fiica moștenitorului tronului român.

RETAJ és BENEDEK.

— stabiliment de articole bisericești —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostase și icoane sfinte etc.

Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Prețurile, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

— **Pentru școala de fete din Arad.** Pentru fondul de zidire al școlii de fete din Arad, Reuniunea Femeilor a primit zilele aceste dela *Ioan Philimon*, controlor la căile ferate în Szombathely suma de 50 cor.

Reuniunea ne roagă să-i exprimăm și pe aceasta cale călduroasele sale mulțumiri.

— **Pentru colecta capelei din temnița Aradului,** s'a mai primit dela d-na *Lucretia Herbay*, coroane 8—
D'înainte 158—
Suma totală 166—

— **Consilieri comunali în rezistență pasivă.** O parte a consilierilor comunali din *Serajevo* a declarat rezistență pasivă. Nu ia parte la ședințele comunale producând încurcături la administrație. În urma acestei rezistențe primarul s'a văzut silit să amendeze cu câte 4 cor., pe consilierii greviști. Acest procedeu însă n'a avut nici un efect. Consilierii au plătit amenda și au rămas și la alte ședințe acasă. Prin absentarea lor, consiliul nu poate aduce nici o hotărâre mai importantă la care se cere prezența a $\frac{2}{3}$ părți. Având lipsă comuna de un împrumut mai mare, primarul a dispus, ca să se voteze împrumutul împărțindu-se în părți mai mici votându-se fiecare parte separat. Prin acest pas primarul scoate comuna din situația neplăcută, netrecând totuș peste limitele legale.

— **Pește înveninat** După cum se anunță din *Halle*, în orașul *Dernburg* un trecător văzând un copil pe stradă l-a chemat la sine și i-a dat un pește uscat. Copilul a mâncat jumătate din el rezervând restul pentru sora sa. Spre seară însă copilul muri în niște chinuri grozave. Medicul făcând autopsia cadavrului a aflat că copilul a murit înveninat. În urma acestei descoperiri s'a putut salva cel puțin fetița, care a mâncat și ea din pește.

— **Iasnaja-Poljana nu se va vinde.** Un consorțiu american a făcut ofertă moștenitorilor lui *Tolstoi*, de-a le vinde moșia răposatului scriitor cu prețul de 3 milioane rube, voind să ridice un mare muzeu internațional. Moștenitorii n'au primit ofertul.

— **Pustirea unui cartier al Constantinopolului.** Eri a izbucnit în cartierul *Cadicoei* al Constantinopolului un foc uriaș, care a nimicit aproape întregul cartier. Au fost distruse total mai multe palate, școli, vile, hotelurile, bisericile, vre-o trei sute de conace, și multe edificii publice. Când au sosit pompierii incendiu se lărise peste jumătate cartierul. Dar și sosirea lor n'a adus speranțe în localizarea focului, căci n'au avut la îndemână nici o pompă și nici alte lucruri necesare. Chiar și numărul lor era atât de neînsemnat, că ar fi fost ridicol să se creadă în salvarea lor. Astfel a trebuit să se lase focul ca să mistue toate edificiile ce le întimpina. Focul dăinuiește încă și azi. Ancheta a stabilit că incendiul s'a iscat în casa unui comerciant grec, dar din ce cauze, nu se știe. Se dă însă cu socoteala, că ar fi fost pus. Cinci greci părăndu-se suspecti au fost deținuți.

— **Inchiderea universității din Messina.** Guvernul italian a hotărât să închidă universitatea din *Messina*, transferind pe profesorii de acolo, la alte universități. Hotărârea aceasta este bazată pe cererea făcută de senatul universitar, care a arătat guvernului, că condițiile pentru susținerea unei universități lipsind, este iluzorie ținerea cursurilor conform planului de învățământ. În urma cutremurului universitatea a rămas lipsită de cele mai necesare recvizite. Scăzând și numărul studenților, au propus închiderea universității.

— **Cadouri regale furate.** Regele nostru comandase dela un giuvaergiu din *Praga* niște aurării cu pietre scumpe în valoare de 12.000 cor. cari obiecte erau să fie date unui diplomat în forma unui cadou.

Niște făptuitori necunoscuți făcând o spargere la giuvaergiu din chestie au furat și cadoul regal, pe lângă alte multe obiecte de valoare.

Poliția caută pe hoți, cari se crede că au luat drumul spre *Berlin*, unde voesc să valorizeze furtul.

— **Ciumă.** Din *Amsterdam* se anunță că ciuma se lățește în mod îngrozitor pe insula *lava*. Europeanii fug înspăimântați din locurile înciumate, imbarcându-se spre *Europa*. Zilele viitoare vor pleca mai mulți medici din *Amsterdam*, pe insula *lava* ca să dea ajutorul de lipsă locuitorilor, cari mor cu sutele.

— **Tragedie înfiorătoare pe scena unui teatru.** Teatrul din *Saratov* (*Rusia*) a dat în una din zilele trecute o piesă cu subiect din viața detectivilor intitulată *Nick Carter*, regele detectivilor. Eroina și eroul piesei au jucat rolurile cu atâta realism că publicul a rămas cu totul emoționat de tragedia piesei. În actul al patrulea, venia tocmai scena, în care eroina avea să împuște pe jeronul, pe care de altfel îl chinuse trei acte de-arândul, când actrița scoase un revolver pe care îl descarcă în pieptul actorului. Impuscătura fiind adevărată, actorul nimerit de glonț, căzu pe podini scoțind un gemet lung. Actorul care juca pe *Nick Carter*, văzând tragedia întâmplată sări repede pe scenă și întrebă pe actriță, de ce l-a împușcat. Actrița li răspunse că pentru el. Zicând aceste vorbe ridică revolverul și descarcă un glonț în inima sa, în urma căruia a rămas moartă pe scenă. Publicul crezând că toată această întâmplare es'e numai un joc dramatic a aplaudat frenetic pe actori, cari jucau așa de fidel. La ropotul de aplauze, actorul *Nick Carter* ridică trupul rece al actriței din a cărei inimă curgea încă sânge și i arată publicului. Privitorii numai acum înțeleseseră tragedia întâmplată. În fața acestei vedenii s'a produs o spaimă și un tumult infernal. Mai multe dame au leșinat, alți au rămas idiotiți de cele văzute, iar multul publicul se bătea și se împingea la uși, pentru a se putea refugia dela locul tragediei.

Ancheta a stabilit, că actrița a fost îndrăgostită în actorul care juca pe *Carter*, dar el cunoscând relațiile ei cu colegul său — n'a voit să ia act despre dragostea fetei.

x În atențiunea P. T. Autorităților Bisericești-Scolare. Subscrierul am onorul a aduce la cunoștința P. T. autorităților bisericesti-scolare, că conform dispozițiilor prealaltei ordinațiuni ministeriale de sub Nr.-ul 128180/1910 mi-am provăzut librăria cu recvizitele școlare prescise în apendicele legii școlare (art. XXVII. ex 1907.)

Notez, că recvizitele aceste le pun la dispoziția preonoratorilor comandatori în caz de solvire deodată cu comanda, cu 3% mai ieftin decât cât face prețul original; iar la comanda a conto (până la 12 luni) cu prețul original statorit în susamintita ordinațiune. *Arad*, 1911. Cu tot respectul *Ingusz I. és Fia*, librar, *Arad*, *Andrássy-tér*.

x **La croitoria universală.** *I. Petrașcu*, *Sibiu* — *Nagyszeben*, *Strada Cisnădiei* Nr. 30, *Telefon* 721. Se pregătesc cele mai frumoase haine, după croială cu șic, pentru civili: fracuri, saloane, jachete, sacouri, pardesiuri, paltoane etc. Asemenea se execută pentru oficeri și voluntari, tot felul de uniforme, iar în depozit se află diferiți articli pentru uniforme: săbii, chipiuri, portofee, mănuși etc. Atrag deosebita atențiune asupra reverențelor preoțești, ce se pregătesc în atelierul meu, după moda cea mai nouă. Comandele se pregătesc în timp foarte scurt.

ECONOMIE.

Mătăsăritul.

— *Cultura mătasei în comitatul Aradului.* —

În vreme ce Europeanii nu cunoșteau încă rentabilul ram industrial al mătăsăritului, *Chinezii* și *Japonezii* descoperiseră demult taina împletirii firicelelor secretate de viermii de mătase, pe cari le țeseau în stofe scumpe și cari plutiau apoi pe apele oceanului până în țările noastre. Taina aceasta n'a putut să le-o smulgă nimeni, până când un călugăr șiret, pribegind prin *China*, când a trecut peste hotare și-a găurit toiagul și l-a umplut cu minusculele ouă ale viermilor. Pe vreme cuceririi *Romanilor* în *Asia*, aceștia încă au importat industria mătăsăritului și togele de gală ale tribunilor erau plătite cu aur greu celor din *Bizant*, unde prinsese mai întâi acest isvor de câștig.

După cruciate, prin secolul al XIII-lea mătăsăritul pătrunde până în apusul *Europei* și *Franța* prin anii 1450 edifică la *Lyon* cea dintâi țesătorie, iar cu douăzeci de ani mai târziu alta la *Tour*. Lucrătorii erau mai cu seamă *venețieni* și *genovezi* cari înțelegând cum să exploateze mătăsăritul l-au lătit de aci în toată țara, astfel că prin mijlocul secolului a șaisprezecelea găsim aci la vr'o zece mii de fabrici de mătăsărie. După modelul *Franței* s'au pus și celelalte țări să-și instaleze fabrici, dar și astăzi *Franța* singură produce mai multă mătăsărie decât toate celelalte țări împreună. În *Lyon* sânt la vr'o 300 de fabrici cari ocupă zilnic 210.000 de lucrători.

În *Ungaria* industria mătăsăritului a fost introdusă prin anii 1879—80 și cu toate că începutul era cât se poate de anevoios, înaintea mereu, cucerind comune și cultivatori noi. Înainte cu treizeci de ani nu se ocupa nimeni serios cu această industrie, afară de câțiva băețandri, cari din toată țara au adunat abea două mii cinci sute șapte kilograme de gogoși, luând pentru ele cinci mii șase sute optsprezece coroane. Astăzi mătăsăritul se cultivă în 2802 localități de câtră 90,064 persoane cari câștigă fiecare în număr mijlociu cam 37 cor. 57 bani. Anul trecut cultivatorii viermilor de mătase au produs 1,644.972 kilograme de gogoși cari le-au fost recumpărate pentru 3379.832 coroane 29 bani, iar în general s'au plătit celor cari se îndeletnicesc și cu prelucrarea mătăsii 5,179.382 cor. 29 bani. Au fost comune în cari un singur om a câștigat 750 cor. 80 de bani, iar în 34 comune câștigul mediu a fost 100 cor., în 20 comune 90 cor., în 28 comune 80 cor., în 84 comune 70 cor., în 181 comune 60 cor., în 387 comune 50 cor.

Pentru prelucrarea mătasei brute s'au instalat în țară nouă fabrici cari prelucră anual 1550.000 kilograme de gogoși, din cari scot 130.000 kilograme de mătăsărie în preț de 4650.000 coroane și ocupă 2650 de muncitori, cari au câștigat anul trecut pentru munca lor 1800.000 coroane. Opt dintre aceste fabrici ale statului sunt închiriate marilor furnisori de mătăsuri din străinătate și numai una e în regia proprie, ca astfel se poată ținea concurența prețurilor.

Cultura viermilor de mătase nu reclamă pregătirii speciale și câștigul ce-l oferă poate fi ajuns pe ușor, întru cât nu costă nici o cheltuială, iar oamenii cari se ocupă cu hrănirea viermilor — mai ales copii — și așa nu pot fi ocupați la altă muncă, din cauza puterii insuficiente. În raport cu vremea de patru-cinci săptămâni, până când urmează învălirea viermilor, câștigul încă e foarte mare și ocupația aceasta face să câștige pentru sine cât mai mulți cultivatori.

Pentru a ilustra mai de aproape însemnătatea economică a acestui ram industrial e destul să spunem că în comitatul *Aradului* s'au plătit în vara anului 1910, 101.777 coroane pentru 49047 kilograme de gogoși produși de 2480 de persoane în 108 localități; astfel câștigul acesta s'ar veni cam 4 coroane 3 bani de fiecare om. Dintru început până acum s'au plătit cultivatorilor din comitat 1.439.208 cor.

În scopul lățirii cât mai vaste a acestui ram industrial s'au aranjat prin satele de pe teritoriul comitatului mai multe prelegeri populare. Aceste prelegeri au fost ținute în treizeci și șapte de comune de șase comisari și au fost ascultate peste tot de 3678 de oameni. Astfel în comuna *Fachert* au luat parte la prelegere 60 de țărani, în *Glogovăț* 17, în *Sentlani* 45, în *Pănatul-nou* 45, în *Zimând* 125, în *Zsigmondház* 21, în *Apateu* 40, în *Alghiești* 150, în *Boroșineu* 230, în *Ieremata* 280, în *Menerău* 100, în *Răpsig* 200, în *Voivodeni* 150, în *Cil* 250, în *Buhani* 80, în *Bontăști* 30, în *Buteni* 150, în *Dieci* 13, în *Cronna* 160, în *Sălăgeni* 40, în *Aletea* 90, în *Iulavărsand* 110, în *Otlaca* 50, în *Talpoș* 200, în *Vădas* 80, în *Pleșcuta* 90, în *Chișperg* 45, în *Pecica* 200, în *Peregalmățesc* 35, în *Giulița* 200, în *Radna* 51, în *Soborșin* 100, în *Totvărădia* 140 iar în *Covărgiu* 250 de țărani.

Pentru nutrirea viermilor de mătase s'au folosit frunzele frăgarilor din lungul șoselelor, cari anul acesta au fost înmulțiți cu 18938 de

la Ruscuc. De oarece însă trebuie să fie ascultați peste 30 de martori, judecătorii au venit, după dispozițiile legii bulgărești, în localitatea, în care se află inculpații. După cum se știe, spre a găsi motiv de condamnare, profesorii români au fost acuzați de fals în acte publice.

Adevărata cauză a procesului este însă atitudinea demnă românească a profesorilor, cari au luptat din răspuțeri pentru a păstra în suflitele tinerilor vârstare conștiința națională. Șovinistii bulgari văd în această atitudine a profesorilor români o primejdie pentru ideea mare împărăției bulgare, care, pe lângă Macedonia să cuprindă și... Dobrogea românească.

Procesul, după toate prevederile, se va termina cu condamnarea profesorilor și cu închiderea definitivă a școlii românești din Turucara. *Correspondent.*

Spicuri.

Deputatul Sibiiului, Dr. Emil Neugeboren, publică în numărul de azi alui »Pester Lloyd« un articol prim în care tratează chestia naționalităților din punctul de vedere al dreptului la limba maternă a fiecărui popor.

Deputatul sas arată foarte limpede procesul psihologic din care izvorește dragostea tuturor pentru limba maternă. Iată ce spune între altele:

»Limba maternă mi-e mai dragă și din motivul firesc, că o stăpânesc mai desăvârșit sau e, în cele mai multe cazuri, singura limbă ce-o stăpânesc. Ea-mi pune cele mai puține piedeci la exprimarea ideilor mele și o pot folosi aproape fără nici o sforțare.

»Putem merge, însă, și mai departe și să zicem: cei cu cari pot vorbi în limba mea maternă îmi sunt mai dragi, fiindcă mă pot înțelege cu ei mai ușor. Dinpotrivă, mi-e mai puțin plăcut și mai anevoios să am legături cu oameni de dragul cărora trebuie să mă folosesc de-o altă limbă pe care n-o stăpânesc de loc sau numai în măsură mică.

Dacă se mai ivește și o oarecare siluire de-a mă folosi de această limbă străină, care îmi face greutate; dacă cel cu care am să stau de vorbă îmi cere în mod neprietinos să vorbesc limba lui, — aversiunea mea va crește tot mai mult. La motivele ușurinței practice a limbii materne se mai adaugă și motive de sentiment. Adecă simt cum eu și limba în care trăiesc sântem disprețuiți și împotrivirea mea devine aversiune tot mai mare, ba uneori chiar ură.

Iată cum se poate naște, și fără contrastele firești de neam și rasă, și fără un mediu general de conflicte naționale, — o chestiune gravă de limbă...«

Dr. Neugeboren constată apoi, foarte corect, că dela masele poporului nu se poate cere să mai învețe pe lângă limba sa maternă și o a doua limbă. Masele acestea învață limba a doua nu siliți de ordinațiuni, nu în școală sau din carte, ci numai îndemnați de interesele lor practice. Exemplele sânt foarte dese. Sasul din Ardeal învață românește, fiindcă numai așa se poate înțelege cu servitorii săi români; limba ungurească ce-o învață în școală o uită, fiindcă n'are nevoie de ea în viața practică. Ungurii, Românii, Slovaci etc, din America învață englezește, fiindcă mediul în care

trăiesc e englezesc. *Cei puțini trebuie să învețe întotdeauna limba masei mari.*

Deputatul sas face și concluzia logică că toți funcționarii și reprezentanții organizației de stat cari vin în atingere cu păturile mai largi ale popoarelor nemaghiare să învețe limba acestor pături. Dacă un cetățean nemaghiar, om simplu sau pe o treaptă culturală mai înaltă, care n'a avut prilej sau nevoie să învețe ungurește, — la ghișetul căilor ferate și al poștelor, la casieria oficiilor financiare, în cancelaria solgăbirăului se va putea folosi de limba sa maternă, fără să fie bruscat și batjocorit sau chiar pedepsit, — va ajunge mai ușor să vadă în actuala noastră organizație de stat o organizație salutară, decât pe orice alte căi.

Expunerile și concluziile dlui Neugeboren sunt frumoase și firești și n'avem decât o nedumerire.

De ce nu a spus dl. Neugeboren lucrurile aceste în Camera, al cărei membru este, la adresa contelui Tisza și a partidului guvernamental, care ne contestă aceste drepturi la limbă și din care partid face parte și dl. Neugeboren?

Deputatul guvernamental Dr. Várady Zsigmond, ales într'un cerc românesc din Biharia, în ședința de ieri a Camerei a luat cuvântul pentru a apăra francmasoneria împotriva atacurilor unui alt deputat. A spus multe lucruri cuminți întru apărarea dreptului de liberă întrunire, referindu-se la experiențele contelui Apponyi în America.

»Și dorința mea cea mai ferbinte e ca să ajungă la convingerea că libertățile cetățenești se pot practica numai cum se practică în America. Autoritățile americane nu permit ca cineva să turbure o adunare a unor oameni de alte vederi decât el. Incolo însă autoritățile observă față de orice adunare principiul liberalismului desăvârșit.

La noi se invoacă în apărarea sistemului nostru de guvernare motivul că altminteri nu pot fi zădărnice *agitațiile*. Eu n'am de gând să apăr agitațiile, dar acele nu pot fi împiedecate prin măsuri preventive.

De altminteri trebuie să constatăm un lucru: agitațiile ori au un adevăr intrinsec și atunci trebuie să lecuim adevărul acesta; ori agitatorii nu dispun de un astfel de adevăr și atunci agitațiile în cele mai multe cazuri vor rămânea fără rezultat.

Din străinătate.

Chestia Ferrer. În camera din Madrid se continuă discuția la moțiunea prezentată de republicani, pentru revizuirea procesului Ferrer. În ultima ședință fostul ministru al cabinetului Maura, Laciervov a luat cuvântul robind un discurs mare prin care cerea să arate, că guvernul a fost la înălțime în ce privește afacerea Ferrer. Ferrer după cum s'a dovedit la timpul său a luat parte directă la toate mișcărilor, așăzând la neapănare și înscenând grovele lucrărilor. Laciervov a atacat apoi violent pe republicani și pe socialiști, cari se refer la afacerea Ferrer, numai ca să poată face turburări noi în țară.

Revoluția albaneză. Revoluția din Albania dăinuiește în plină putere. Albanezii se retrag în munți unde așteaptă sosirea anunțată a trupelor

turcești. În drumul lor pustiesc fără cruțare tot ce le cad înaintea. În ciocnirile din urmă avute cu Turcii, cei din urmă au suferit mari pierderi. Guvernul a trimis un corp de armată la Scutari, ca să înfrângă cetele revoluționare.

Din Constantinopol se anunță că guvernul turcesc a adresat o notă marilor puteri, în care arată dubietatea Muntenegrului, care contrar asigurărilor date, sprijinește în ascuns mișcarea revoluționară. În urma acestei note puterile au trimis Muntenegrului un avertisment ca să se ferească pe viitor de ori-ce amestec, care poate avea urmări triste pentru regat.

Unitatea culturală a Românilor.

Imprejurările istorice au împărțit neamul românesc în diferite provincii, în cari graiul moștenit dela părinți a fost influențat de diferitele stăpâniri străine. Conștiința națională la Români s'a deșteptat prea târziu, încât unitatea culturală a rămas încă tot o problemă a viitorului, care trebuie să ne preocupe în mod serios de aici înainte.

Curățirea limbii românești de influențele culturale ale străinilor este primul pas hotărâtor, pe care trebuie să-l facem spre a ne putea simți noi, Românii, ori unde ne-am afla, un singur popor unit în aspirațiile sale culturale. Până unde răsună limba germană, este patria Germanilor, este cuvântul de ordine al unui popor cu veleități de a stăpâni lumea; pentru ce n'am zice și noi cel puțin așa: ori unde se găsesc frați de-ai noștri, să vorbească cel puțin limba curată românească!

Acum de curând au avut inspirația fericită câțiva scriitori din țară să se ducă la Sibiu, să se pună în contact cu cărturarii din Ardeal, să țină o șezătoare literară; și din petrecerea împreună a fraților, factori culturali dintr-o parte și alta a munților Carpați, a răsărit dorința unei cunoașteri mai de aproape, năzuința de-a se uni Românii culturalicește.

Haina exterioară a sufletului oricărui popor este fără îndoială limba ce-o vorbește. Asperitățile graiului românesc de peste munți sânt consecința firească a influenței unei culturi străine.

La auzul accentului armonios al limbii strămoșești, mlădios și dulce, Românul de peste Carpați rămâne mut de admirație, el nu găsește cuvinte să-și exprime mângâierea, că D-zeu i-a ajutat să-și asculte frumosul graiu limpede românesc.

Să ne închipuim o ființă omenească exilată pe o insulă stearpă, unde să nu mai vină în atingere cu lumea. Evident, că s'ar sălbătăci; ar uita poate chiar să-și exprime noțiunile cele mai obișnuite; dacă ar avea multe zile de trăit în sălbătăcie. Cam impresia aceasta, — desigur păstrând proporțiile, — ne fac frații noștri, cari se găsesc sub dominațiuni străine.

Școli superioare nu li-se îngăduie să aibă Românii din Ungaria, unde să se cultive în limba lor maternă. Până și școlile dela sate, sub imperiul maghiarizării, sunt nevoite să elimine tot mai mult din programul învățământului studiul limbii românești. Cari pot fi dar mijloacele, prin cari poporul românesc să-și păstreze limba, dulcele grai strămoșesc? Singură biserica a mai rămas păstrătoarea credințelor, datinelor și obiceiurilor părinților, prin cari se perpetuă ființa nealterată a neamului nostru.

Dar biserica este și ea lăsată înafară de limitele influențelor culturale. Preoților li-s'a luat prin legile căsătoriei civile puterea de odinioară.

La Sibiu, la Brașov și la Blaj, tot mai auzim vorbindu-se binișor românește. Din aceste centre culturale românești vin mai des în Ro-

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute mobila de lipsă la: **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely** Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vând și pe lângă — plătire în rate lunare fără nici o urzică de preț. — — —

— Mare asortiment în trusouri pentru mirese. —
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

mânia și se întorc înapoi cărturari români. Gazetele, ce apar peste munți sânt mai mult sau mai puțin redactate de oameni cari au petrecut oarecare timp în țara noastră. Dar restul, grosul populației române, amestecată cu neamurile străine, cum rămâne cu limba ce o vorbește? Sânt regiuni întregi, locuite de Români, unde generațiile mai noi, învățând numai la școală streină, nu mai știu decât foarte puțin românește.

O muncă uriașă culturală e necesară, pentru a ridica poporul român de peste munți la o treaptă de învățatură, care să pună în stare pe român să vorbească limpede românește. În direcțiunea aceasta singure ziarele și revistele fraților noștri au reușit să trezească conștiințele. Societățile literare și-au mărginit prea mult activitatea lor, încât abia de-aici înainte vom putea să înregistrăm vești mai îmbucurătoare. Șezătoarea dela Sibiu a scriitorilor a făcut începutul.

(„Săptămâna“).

N. Istrate.

Ședința Camerii.

— Joi, 6 Aprilie. —

Se continuă în prezența unui număr neînsemnat de deputați discuția bugetului internelor.

Ca în fiecare ședință de până acum, s'a găsit și azi un deputat ungar care să vorbească despre chestia naționalităților. În mod superficial...

Chestia naționalităților.

După verificarea sumarului ședinței trecute, **Hegedüs Loránt**, raportorul comisiei bugetare, prezintă proiectul de lege despre noua indemnitate de 2 luni.

Se trece în discuția bugetului.

Bikádi Antal (Justhist) vorbește despre nobila mișcare pentru combaterea tuberculozei și cere ca statul să sprijinească acțiunea aceasta în mod intensiv.

Trece la chestia naționalităților. Un singur leac este împotriva acestui rău: înmulțirea școlilor populare de stat.

Președintele: Chestiunea aceasta se referă la bugetul ministrului de culte. Vă rog să rămâneți în chestie.

Bikádi: În discuția bugetului internelor și alți oratori, între ei contele Tisza, au vorbit despre școlile populare. Firește, discursul contelui Tisza e judecat din alt punct de vedere.

Președintele (sună). Protestez. Eu aplic regulamentul față de toți cu aceeași imparțialitate.

Bikádi: Trece la chestiunea votului universal și declară că partidul său luptă sincer pentru votul universal, egal și secret.

Nu primește bugetul.

Szivák Imre (gub.) vorbește despre situația financiară a orașelor și recunoaște că funcționarii orașelor sânt rău plătiți. Trebuie să se facă ceva în interesul îmbunătățirii sorții lor. Primește bugetul.

Impotriva latifundilor.

Holló Lajos (Justhist) vorbește despre marea dispoziție dintre darea suplimentară a orașelor și comunelor. Toate se fac în favorul marilor moșieri. Trebuie să se facă o nouă împărțire a teritoriilor.

Cere dela guvern să declare hotărât dacă vrea sau nu să introducă votul universal.

Nu primește bugetul.

A mai vorbit **Pescha Miklos**, guvernamental.

Discurs funebral

rostit la înmormântarea lui Iosif Sterca Șuluțu de Cărpeneș în 2 Aprilie 1911 în Sibiu.

De dl Dr. Vasile Suci, profesor în Blaj.

— Fine. —

Nu! Idealele acestea nu pot îndestula inima omenească. Dumnezeu nu ne-a făcut pe noi pentru noi sau pentru bine și ideal, care să fie în noi, ci ne-a făcut pentru sine și pentru un ideal, afară de noi. „Fecisti nos ad te (Domine) et in quietum est cor nostrum donec requiescat in te“ (S. Augustini, Confessiouni lib. I. cap.) Numai atunci suntem liniștiți și îndestulați, când ne ajungem idealul, iar acesta nu poate fi un bine neatârnat de noi.

Și oare ce răspunde neamul omenesc la înțrebarea, dacă a aflat aievea idealul și fericirea ceice și-au pus idealul și fericirea în bunurile sufletești ori materiale, dar personale. Răspunsul omenimei ni-l dă istoria, testi temporum, la viritatis, vitae memoria, magistra vitae, nuntia vetustatis. Toți egoiștii au trăit cât au trăit, dar n'a trăit nici unul din ei și în mintea, pomenirea și binecuvântarea urmașilor, afară poate de unii din ei, cari au rămas să fie pomeniți ca unii de cari longe fuge, și cari trebuie încunjuțați ca străini de neamul omenesc dela fire social.

Dar din fericire fost-au și avut-am și noi Români din regatul Sf. Stefan, mulți oameni luminați la minte și cu vederi largi, cari trecând peste marginile intereselor „eu“-lui lor au înțeles într'alt loc glasul Domnului, cari îi chema la sin, și-au pus într'alt bine idealul și fericirea. Aceștia și-au pus idealul într'un bine la care putem ajunge cu puterile lor: în împlinirea datorințelor față de Dumnezeu și față de deapropoale. Aceștia au fost și sunt idealisții, cu adevărat idealisți, și altruisții, figurile mari și impunătoare ale trecutului nostru sbuciumat.

Și, între figurile acestea mărețe, unul din locurile dintâi îl ocupă, nu că i-s'ar fi dat, ci fiindcă și-l-a eluat prin faptele și virtuțile sale Venerabilul Iosif Sterca Șuluțu de Cărpeneș. El s'a născut la 10 Septembrie 1827 în Cărpeneș. Studiile și le-a făcut în Cluj, M. Oșorhei și Bpesta. Încă din copilărie se dedese să și iubească neamul mai mult decât orice. Ba am putea zice, că dragostea lui față de tot ce e românesc a supt-o împreună cu laptele la sinul maicii sale, ca nepot de frate al înflăcăratului român și marele nostru mitropolit Alexandru Sterca Șuluțu, ca fiu al lui Ioan Șuluțu, sufletul operațiilor militare românești din 1848 și inventatorul legendarelor tunuri de lemn ale morților noștri, și ca fratele mai mic al dlui Dionisie Sterca Șuluțu comandantul gardei naționale din Abrud și Abrudsat organizate de el în 1848.

Dela 1849—1861 a ocupat mai multe funcțiuni la administrație. La 1861 a fost ales vice-comite al cott. Cetatea de baltă. La 1863—1864 îl aflăm ca deputat la dieta din Sibiu. Dela 1869—1881 e consilier de tribunal, când apoi se retrage. La vârsta de 54 ani, când s'a retras din oficiile publice, n'a făcut ca alți pensionari să se îngrijească de o viață ticnită după greul muncii săvârșite. Dragostea lui de neam și voința lui de fier de a ajuta neamul l-a făcut ca întreg restul vieții să-l jertfească exclusiv intereselor naționale și culturale ale poporului român. De aceea la 1884 îl vedem membru al comitetului național. Apoi cu multă înduioșare a eternizat luptele noastre naționale dela 1848 încoace în „Memoriul“ său în 6 vol. A scris mai multe articole mai ales de conținut istoric, în Gazeta Transilvaniei, Federațiunea, Tribuna și Transilvania, de câte ori o cerea

aceasta cinstea neamului românesc și adevărul istoric.

Un șir destul de lung de ani a fost președintele Asociației noastre culturale, de a cărei înaintare într'atâta se îngrija, încât în timpul din urmă, cu povara alor mai bine de 80 ani purta și socoțile Asociației. După o viață sbuciumată, zice în Răsuneț, drept subiect pentru o dramă, în care se oglindește fatumul și nedreptatea sorții: catastrofe familiare, urmate una după alta, persecuțiuni sistematice din partea sistemelor dușmănoase neamului nostru, după o viață de „martir“ ajunsese să aibă și mângăierea de a vedea inaugurat muzeul Asociației de care e legat și numele dânsului. „Din momentul, când s'a ivit fericita idee de a zidi Muzeul, până la inaugurarea aceluiaș, și-a făcut datorința cu toată dragostea inimii sale: a urmărit, a controlat și supravegheat întreg mersul clădirii, pe lângă alte afaceri oficiale, îngrămădite și împreunate cu multe și mari greutate“.

Persoana istorică de predilecțiunea i-a fost mărețea figura lui Avram Iancu, prietin din copilărie. Cu multă dragoste bine meritată își aduce aminte de el în toate scrierile sale. Și în Biografia lui Avram Iancu (Sibiu) 1897, scoțând în relief virtuțile eroice ale acestui craiu al munților, îl apără în contra multelor acuzații ridicate în contra lui de autori maghiari restabilind adevărul istoric. Nu mai puțin se interesează și are la inimă marele nostru defunct pe viteazul și mult încercatul popor al moșilor. Și e firesc, pentru că o inimă românească atât de caldă cum a fost a lui Iosif Sterca Șuluțu nu putea să nu bată și să nu se înduioșeze de atâtea iluzii pierdute și speranțe spulberate în vânt ale poporului din munții apuseni, ale căru dureri, virtuți și fapte le cunoștea din experiență, căci le văzuse cu ochii.

Și mai pe sus de toate ținea el la cultură, la legea și limba neamului său. Credeul lui era, că „noi nici că intrăm în rai, dacă n'am putea intra ca Români, cu limba și legea strămoșească. Căcid acă e adevărat ceace Carol cel mare a zis, că, limba spaniolă e limba îngerilor, apoi noi așa știm, că limba română e limba arhangelilor“. Acestea le zicea Șuluțu nostru în cuvântarea de încheiere cu ocaziunea serbărilor Asociației din 1905, citând pe înțeleptul Ungariei Deák Ferencz, care zisese la timpul său, că „dacă el ar intra în rai și n'ar putea să stea acolo ca maghiar și romano-catolic, numai decât ar eși afară“. Acelaș crez îl mărturisea și în altă formă mărturisind drept evanghelie adevărul, că „nici cel mai mic popor n'are să dispereze, orice soarte mașteră l-ar ajunge, dacă își păstrează avut moral și dacă nu se lapadă de bunurile naționale... După legea naturii toate națiunile sânt nemuritoare, cari vreau să trăiască, și nici o națiune nu se poate nimicit care nu capitulează de bunăvoie“. (Răsune, la inaugurarea Muzeului).

Iată cine a fost Iosif Sterca Șuluțu. Un bărbat idealist, care n'a cruțat nimic pentru națiune și cultura neamului românesc.

Și când mă gândesc, cum se răresc șirurile bărbaților noștri idealisți când văd ceafa întunecoasă ce ne încunjură, vremurile grele prin cari străbatem și respântiile la cari ne aflăm, fără de voie îmi pun întrebarea: Ce va fi cu noi și cu neamul nostru? Putea-vom învinge greutățile ce ni-se pun în cale și ispitele, cari ne aleșuiesc? Dacă e adevărat, că unde a crescut ispita a prisosit și darul, adevărat e și aceea, că unde greutatea e mai mare, mai mulți trebuie să fie și bărbații idealisți, spiritele de jertfă, cum a fost și adurmitul în Domnul. De aceea să rugăm pe părintele îndurător să ne trimită bărbați idealisți, și spiritul lui Iosif Sterca Șuluțu să planeze și să vegheze asupra mersului culturai

Făbrica de tâmplărie

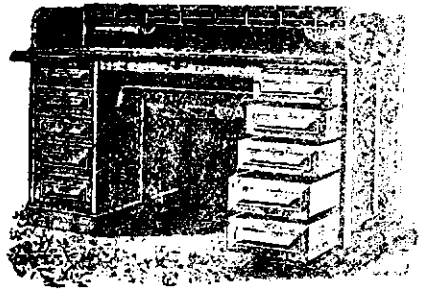
instalată cu putere de mașini

ERÖS VICTOR FIAI

din Marosvásárhely, Régikorház-utca 3.

Pregătește **mobiliere complete** pentru locuințe, birouri, magazine, farmacii, biserici și școale după model în orice stil. **Mobilier american** pentru birouri și sipete cu stro-ruri pentru acte se pregătesc la comandă

și în diferite calități, precum se vede și în desemn.

Haine bărbătești și femeiești, întregi sau desfăcute, draperii și perdele de dantelă, haine de piele, odăjdii, acop. de altare le

curăță și vâpsește

mai bine și mai ieftin dnul

Fintzler Ferencz,

vopsitor și spălător chimic în

Nagyvárad, Bazárépület,

în latura dinspre teatru. În vecini cu ci-

sornicarul Kepes.

— Rog să se țină seamă la firmă. —

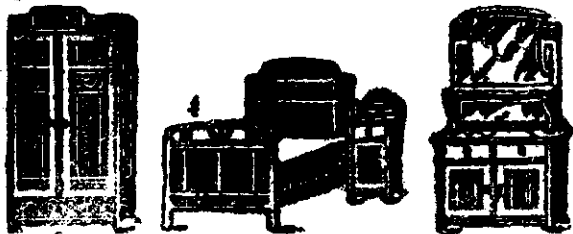
Institut de pictură bisericească în Sighetul-Maramureșului.
(Templomfestészeti Műintézet, Máramarosszigeten).
Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a oricui soi de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostase și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmoră și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate.

Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

— **Nicolas Hencilă** —
măsar de zidiri și mobile
Déva, Str. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu stîmă la cunoștință on. public din țară și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurit cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește totfelul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Mare magazin de tot-felul de mobile pregătite în materialul cel mai excelent uscat dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțările pentru articli de sticlă, porcelan și metal; farfuri și blide înflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

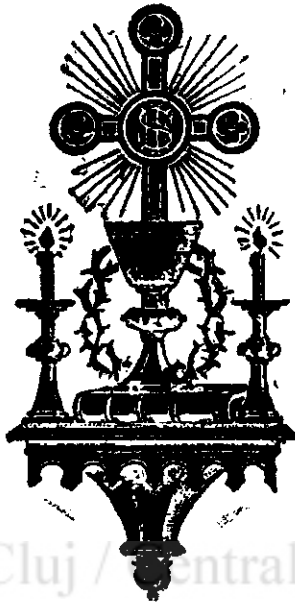
Recomandă scule bisericești:

Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Căldărușo pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Crucii; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.

Ieftin de tot: **Candelabru aurit**

pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43.— Coroane.

— La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

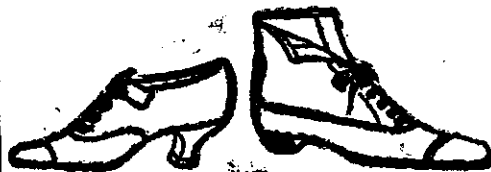

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

Asortiment bogat de ghete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Soșoni și galosii etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax „Leonhardt Oellack” pentru ghete.

Mariă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem Diesel.

Motoare cu gaz.

Motoare

cu benzină, în cea mai bună execuție! Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat, fabricant de mașini agricole

Bpest, VI., Teréz-körút 21.

Cereți catalog.

GEORGE RUMMEL

Salon de modă, Honterusgasse 5

ANUNȚ!

Pentru sezonul primăvară!

Am onoarea a aduce la cunoștința onor. public de dame că mi-au sosit *Jurnale de Modă* bogat ilustrate după modele cărora lucrez cu gust în atelierul meu toffelul de costume, jachete, haine de stradă și salon, capoturi Princese și Reform, folii, talii, mantale, costumuri pentru sport și orice haine bărbătești și franțuzești.

Serviciu prompt. La înștiințarea, prin postă la dorință merg și acasă.

George Rummel,

Salon de modă, Sibiu, Honterusgasse 5.

Mașini de scris

IDEAL și ERICA.

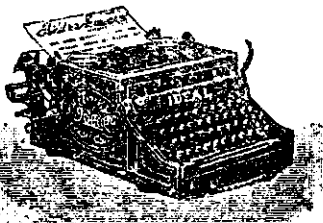
GRAMOFONE

Mașini de cusut VERITAS.

(fabricație proprie) și cele mai solide părți constitutive: panglici de culoare, hârtie de copiat, ace, plăci etc. se găsesc la mecanicul:

George Barthelmie, Brașov, Weisz Mihály-u. 23.

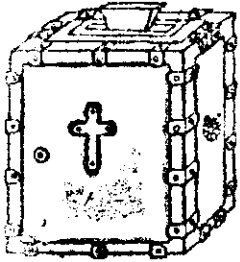
Cel dintâi și cel mai bine asortat atelier mecanic din Ardeal. Atelier p. reparat mașini speciale de scris, de orice sistem de asemenea aparate mecanice fine etc. Școală de scris cu mașina.

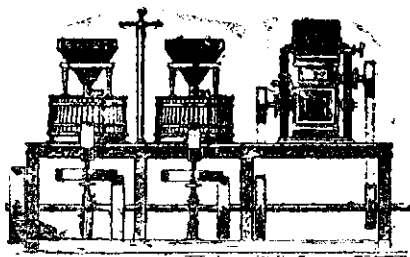
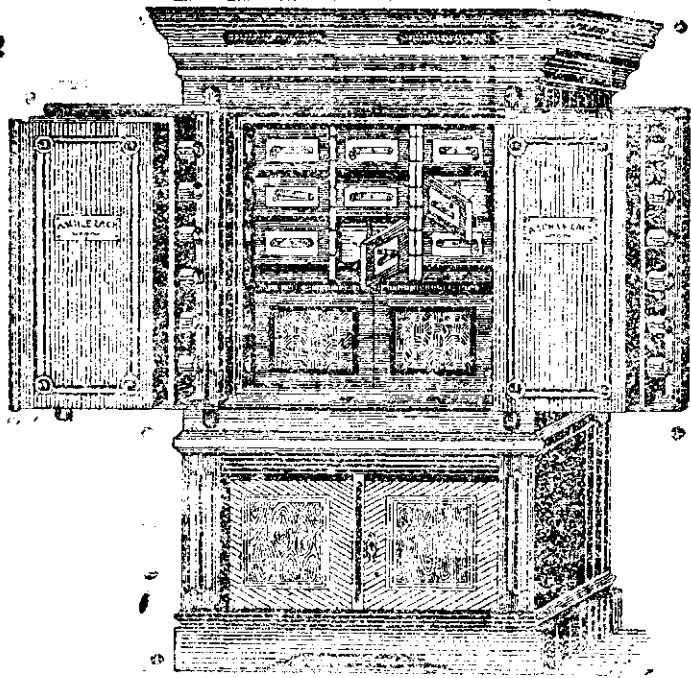
A. SCHLEZACK

fabrică de casse
pentru bani și
trezorerie în
Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scylolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Sertare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, preso pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimit prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Ofere

motoare cu benzin și olei brut, locomobile motoare absorbitoare de gazuri. Mașini motoare cu benzin automobile pentru arat și imblătit. Primește tofelul de montări pentru mașini, mașini cu aburi, stabilimente industriale și încălzirea cu aburi, precum și executarea a tofelul de aliaje de fier și metale

montarea deplină a morilor

precum și reparări în branșa aceasta.

Garanță deplină, serviciu prompt, prețuri ieftine.

KÁLNÁI S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier
în Murăș-Oșorhei Marosvásárhely

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregător de odăjdii și ajutori bisericești.

Intensiat la 1883

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Literatură excel. Sale episcop Desseffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lenovics și Jenő Löborteg, vis-à-vis de hotelul „Hungari“.

Recomandă magazinul său bogat în atenținea binevoitoare atât a preștelor cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

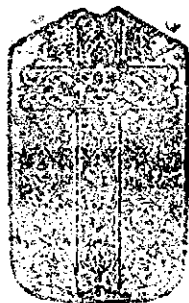
odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale
— necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru lăcășurile mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

HALÁSZ P. JÁNOS

atelier pentru bandage chirurgicale

BUDAPEST IX, Üllői u. 5

unde se află cu prețurile cele mai convenabile și brevetate

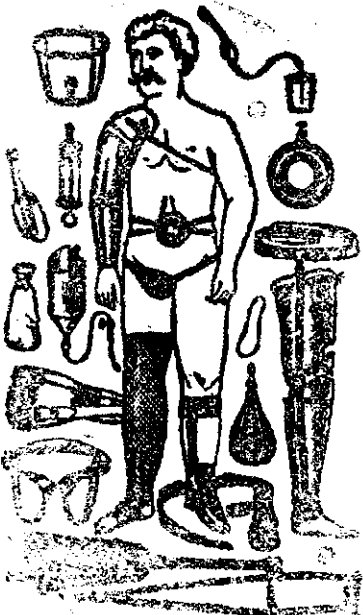
Suspensorii, bandage pentru burtă, picioare și mâni

artificiale, ciorapi de cauciuc, benzi pentru îndreptarea staturii (gradehalter), mașini pentru umblat și

sprijinit, precum și tot felul de articole necesare pentru îngrijirea bolnavilor, preparative de fabricație

engleză și americană, irigatoare și injectoare. — — —

Grijiți de adresă.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de vinuri în Șiria pe lângă arm. prețuri:

Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50.—

Vin de Rizling prima calitate > 54.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie

Cor. 56.—, 60.—. Vinuri: Schiller Cor.

50.—. Vin roșu (Bikavér) 80.— și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de lemn prumut, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu culant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,

mare producător de vinuri

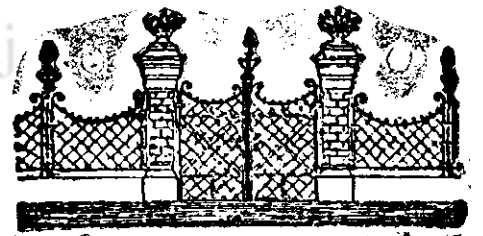
Világos (Șiria, Arad m.)

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică de împletituri de sîrmă, coarde (madrăte) de oțel pentru paturi și sâte etc.

= Szeged, Kelemen-u. 4. =

Telefon No 242. — Fondat în anul 1840

1 m. de sîrmă pentru gard delă 30 filei în sus.

Fabricatele sale în privința durabilității și execuției bune, concurează cu orice fabricate de acest soi. — Serviciu conștiințios. — Prețurile sale sunt cele mai ieftine. — Cu prospecte și cu catalog de prețuri la dorință servește gratuit. Să fiți atenți la firmă.

Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de parte de sus a ștelilor, în asortimentul cel

mai mare, cu toată scumpetea se găsesc

cu prețurile cele mai ieftine

în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1

Distins cu diploma de recunoștință în anul 1904.

Catalogul ilustrat a prețurilor rilor gratuit

ducă, astfel că pe întreg teritoriul comitatului sânt azi cam 147509 frăgari.

S'au mai împărțit apoi anul acesta 486 oaze de sămânță, 2,020.576 de arbuști de doi-trei ani, pentru răsădit și 84.787 frăgari mărișori. Mulți dintre stăpânii privați ai frăgarilor au dat voie cultivatorilor să culeagă frunză și dela ei, iar prin alte părți ale comitatului sunt grădini de arbuști dela 400—1000 stânjeni cadați, cari înlesnesc mult lucrul oamenilor, căci nu trebuie săjumble la depărtări mari după frunze. Astfel de grădini sunt până acuma în comitat zece.

Inaugurarea Institutului de credit »Izvorul« din Ighiu. Nu se scrie: În 2 l. c. am fost martor la o adevărată serbare românească cu caracter financiar-economic.

Fondatorii »Izvorului« au avut fericita idee de așeza acest institut într'un centru prielnic dezvoltării economice, dat fiind că Ighiu și împrejurimea produce mari cantități de bucate, apoi vinuri renumite cari până acuma au fost valorizate partea cea mai mare, prin intervenție străină.

Punctul principal din programul de muncă al inst. »Izvorul« e desrobirea acestui ținut mănos de specule străine și neomenoase.

Punerea în activitate a premers cu o slujbă dumnezeiască săvîșită cu multă evlavie prin harul preoți: *Gheorghe Muncuș, Petru Circo, Victor Oțoiu, Ioan Ursa, Ioan Morușca și F. Boțan.*

Între cei prezenți am remarcat pe dnii: *Dr. Alex. Fodor, Ion Dumitrescu, Antoniu Pop, Ion Medrea — Ighiu, Ion Medrea — Telna, Dr. Ion Pop, I. Udrea, Nic. Muntean, V. Bucerzan, Nichifor Borza, Inv. Pop — Șard, locot. Sas, Dr. Dărămuș și Nicolae Macrea,* apoi mult popor înțelegător de folosul ce li va aduce acest institut.

Partea leului la înființarea »Izvorului« a avut o de bună seamă agiul avocat din Alba Iulia *Dr. Ion Pop,* căruia i se cuvine laudă pentru munca depusă întru realizarea acestui plan frumos.

BIBLIOGRAFIA.

A apărut „*Viața Românească*“ Nr. 2 din Iași cu un bogat material literar și științific. Remarcăm frumoasa bucată din fruntea numărului „Predoslovie“ a neîntrecutului Ion Al. Brătescu-Voinești, prefața unui nou volum de nuvele și schițe, cari va apare încurind. Aceasta prefață, precum și unele din nouile sale nuvele au fost cetite de autor într'un cerc de scriitori, în București cari, nu li-au putut îndestul admira. Di Goga s'a exprimat despre ele că sânt adevărate perle noi ale literaturii noastre. În *Scrisorile din Ardeal* autorului, O Sima, înfățișează o icoană tristă dar adevărată a stării învățământului dela noi. Reproducem partea asta prea interesantă:

Mult s'a vorbit și scris în timpul din urmă despre școlile noastre primare, pe care le-a înăbușit atât de tare legea lui Apponyi dela 1907. Prilej la aceasta ne-au dat necurmatele șicane pe care le provoacă zi de zi inspectorii unguri, în raportul pe 1909 al ministerului de culte și instrucție publică. Din acest raport rezultă că în anii 1908—1909 noi Românii din Ardeal și Țara-ungurească am pierdut nu mai puțin de 321 de școli primare, și considerând că anul 1910 a fost și mai nefavorabil decât cei doi ani precedenți, numărul școlilor noastre pierdute în curs de 3 ani (1908—1910) s'a cifrat cu 500; cinci sute de școli care aveau până acum școli românești, bune-rele, cum erau, au fost lipsite deci de focarele de lumină, care s'ar fi putut întări cu timpul, — și la cele vreo câteva sute de școli românești, care n'au avut nici până la 1908 școală românească, s'au adăugat încă 500 de școli condamnate întunecului și demoralizării.

Era firesc că în fața acestui dezastru enorm să se pună întrebarea: cine poartă vina? Și aceasta nu atî pentru respectivii să-și iei pedeapsa, pentru că noi Românii sântem foarte indulgenți când e vorba de greșeli mari, ci pentru că cel puțin de aici încolo să se evite astfel de calamități, care pot îngenuchia cu timpul un popor întreg. Desigur că vina o poartă mai mulți, începând dela conducătorii dela țară, până la cei mai înalți conducători ai destinelor vieții publice. Atâția preoți slabi și învățatori fără ideal și au părăsit postul de santinelă. Au fost și protopopi slabi, cari și-au pierdut capul, și-au fost și consistorii cari au încurcat lucrurile. În dieceza transfugului vicar

Mangra, școlile s'au prăpădit cu duimul, în vreme ce acel pus spre paza lor pune lumea la cale cu contele Tisza și în vreme ce petrecea săptămâni întregi în Pesta, pentruca, în calitate de deputat de Cameră să voteze legi care ne rănesc sufletul. Și-au mai fost și alții de vină. »Tribuna« a îndrăsnit să afirme din parte-și două lucruri, care conțin desigur mult adevăr.

Ea a afirmat că conducătorii politici ai unui neam asupra, nu au numai chemarea de a ținea discursuri înainte de alegerile pentru Cameră, sau de a combate în Cameră proiecte de legi a căror votare și așa n'o pot împiedeca, și nu numai chemarea de a se intruni spre a discuta măsuri teoretice, — că acești conducători, care alcătuiesc »comitetul național«, au la un popor ca noi rolul pe care într'o țară îl are guvernul: acela de a purta grija tuturor trebuințelor mari ale neamului, inclusiv trebuințele culturale.

Altfel, ce soartă ne poate aștepta, dacă, pânăce comitetul deliberează asupra teoriilor, noi pierdem toate oștile? Ce ne mai rămâne oare când rînd per rînd ni se vor prăbuși aceste cetăți modeste ale culturii românești? Comitetul are, desigur, datoria de a se interesa cu toată seriozitatea de școala națională și de a da în toate privințele mână de ajutor conzistoarelor pentru salvarea și conducerea lor în regulă. Dacă pentru alegeri și pentru gazete, care nu corespund unei necesități reale, comitetul găsește mijloacele necesare, să nu se găsească și pentru școli, mai ales când vedem că ele pier cu sutele? Și dacă comitetul găsește zeci și sute de mii de coroane pentru scoaterea unei gazete, să nu fie oare în drept a cere cineva ca comitetul să se îngrijească și de darea unei revize pentru miile de învățatori care n'au de nicăiri nici un sfat luminat, — și asta mai ales într'un stat unde școala e socotită un factor politic? Biserica noastră e națională, școala e fiica ei, — să n'aveți oare dreptul de a pretinde ca școala aceasta națională să fie condusă în spirit național și de ea să poarte grijă conducătorii destinelor neamului? Guvernul unguresc are o revistă școlară pentru toți învățătorii din țară, n'ar trebui oare ca și comitetul nostru național să se îngrijească ca să se scoată o foaie școlară între altele și cu caracter politic?

O astfel de foaie ni-ar aduce un folos imens: l-am avea totdeauna sigur pe învățator pe partea poporului, iar în școală el ar fi ceia ce în adevăr trebuie să fie.

Al doilea lucru pe care l-a spus »Tribuna« e că și sinoadele noastre sânt de vină că treburile școlare merg prost. Ele nu se interesează cum s'ar cuveni de chestiunile culturale și nu se interesează din cauză că sânt compuse într'un mod cu totul nefiresc. Din cei 120 de membri laici ai celor trei sinoade ortodoxe române din Ungaria, 60 sânt адвоcați, dintre cari nici a 1/3 poate nu se pricepe la chestii bisericesti și școlare.

În schimb, în sinodul din Sibiu d. e. nu-i nici un singur preot și nici un singur învățator, — într'o corporație care e chemată să conducă afacerile bisericesti și școlare! Într'o țară cultă ca Suedia, însuși ministrul de culte a fost recrutat dintre învățatori, iar la noi nici în sinoade nu pot pătrunde învățătorii!

Dacă s'a cerut o reformă a sistemului sinodal, în împrejurările acestea, nu s'a cerut decât un lucru cuminț. Când vom avea sinoade care să reprezinte în adevăr trebuințele bisericii și ale școlii — lucrurile nu vor mai putea merge cum merg acum.

Tablourile lui Grigorescu în Arad.

La Librăria Tribunei se află de vânzare 20 de reproduceri după tablourile celui mare pictor român Grigorescu

Fiecare tablou costă cor. 2.50 + porto poștal.

Mărimea e (cu carton cu tot) 30 cm. lățime și 40 cm. lungime.

Ion Cocârța-Leandru: *Jalen Satelor. Poezii.* Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

POȘTA REDACȚIEI.

S. R. (Poeni). Nu știm să fie. Adresați-vă ziarului »America«, Cleveland O. Detroit-Avenue 5707 (United States of N. A.).

I. Sp. »Demoralizare în popor« nu putem publica. Cu astfel de plângeri adresați-vă Consistorului și dacă v'ați adresat, așteptați până va judeca în chestie.

Poșta Administrației.

Dr. Augustin Mircea, Erdöd. Abonamentul d-voastră e achitat până la 15 Aprilie 1911.

Városmajor-Sanatorium și Hydrotherapie
26 odăi aranjate cel mai modern;
Supraveghiere medicală continuă (constantă). —
Telefon 88—99. Birou-central, stabiliment medical
Budapesta, B-dul Ferencz-körut 29.
Consultățiunile dela orele 8—9 a. m. 3—5 p. m.
Director-șef: Dr. A. Cozmutza.

Se apropie paștile. În toate părțile e ceva sărbătoreț și interesul pentru toaletele elegante e la ordinea zilei. Unul dintre principalele condiții ale eleganței sunt ghetele, drept aceea vom căute ghetele moderne și totuși elegante.

La cumpărea acestor va trebui să avem în vedere înainte de toate fabrica de ghetele »Turul« soc. pe acți în Timișoara, ocupă peste 1200 muncitori și impiegați și ține primul loc în industria austro-ungară, ce privește ramul acesta.

Instalarea vrednică de imitat în lungul șir de ani de existență, a atins o reputație bine meritată, în toată lumea. Ghetele »Turul« sunt cunoscute ca articoli de modă rangul întâiu elegante și ieftine din care cauză sânt pretutindeni preferite. Depozitul principal al ghetelor Turul în Budapesta Kossuth Lajos u. 14/16. Pelângă aceasta peste 120 filiale din țară și străinătate, desfac ghetele Turul.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și cons.

MOBILE

din cauza schimbării localului
se vând cu prețuri

ieftine

în fabrica de mobile alui

REISZ

Oradea-mare-Nagyvárad
dela 1 Mai în Rákoczi-ut 14.

CREDIT

pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți mij-
locește mai avantajos:

Herzog Sándor
Arad, Str. Weitzer János 15.

— Telefon No 376. —

Se caută

Un candidat de avocat și un scrietor

pentru cancelaria subscribului.

Dr. Enea Andrea
advocat, Nocrich—Ujegyház.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

foarte frumos. La cerere trimite
catalog și pre-curant gratuit.

Recomandă atelierul său asortat cu tofelul de revizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește tot-felul de icoane sfinte legate frumos cu aur și mătăasă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântului lui Christos îl face

LUCZA JÓZSEF

atelier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 7.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești femeiești de copii și preoțești, postav, de mobile, haine de doliu etc. Mai departe primește curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din provincie se eșteptuiesc imediat.

ANUNȚ.

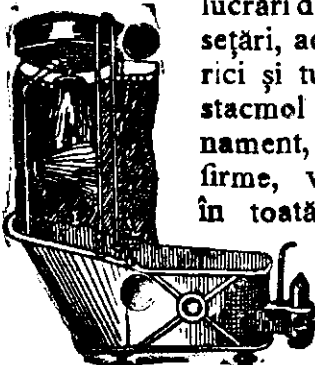
La proprietarul Ioan Popescu în Magyarád se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Saska Sándor tinichigiu

Brașov—Brassó, Vasut-u. 28.

Pregătește în atelierul său cu motor electric tofelul de lucrări pentru zidiri, lucrări de tinichea, înfrumusețări, acopetire de biserici și turnuri, lucrări de stacmol turnat pentru ornament, precum și pentru firme, vane de scaldat în toată mărimea, ș. a. Toate comanda se execută prompt și cu punctualitate.

BRAUN ANTAL

fabricant de instrumente muzicale în
Temesvár Centru, Strada Prinz Eugen No. 14.
(Casa proprie).

Cel mai mare și
mai ieftin isvor
de cumpărare în
Ungaria de sud

în

instrumente: de alamă,
lemn, de suflat, cu coarde
și instrumente de bătut
precum și părțile con-
stitutive a acestora. =

Reparările se execută artistic.
Prețuri moderate.

Instrumente vechi se cumpără sau se schimbă. Export în mic și mare.

Crocsé Ferencz

proprietarul unei mine de peatră din
Gödölömesferháza.

Atelier de pietrărie și monumente
în Marosvásárhely, Kalvária-u. 6.

Are în depozit monumente sepulcrale din marmor, granit și sienit, dela cele mai simple până la cele mai somptuoase, pregătește de asemenea orice lucrări pentru edificii și cavouri familiare.

Prețuri ieftine și
serviciu prompt.

Pianurile se ex-
cută gratuit.

Atelier modern.

KÁDI FERENC

căltunar ortopedic pentru bărbați și femei
Temesvár-Josefstadt, Hunyadi-ut 13.

Își recomandă depozitul său bogat asortat cu
ghete p. bărbați, femei și copii

calitatea cea mai bună cum și comande după
măsură pelângă prețuri convenabile. Repara-
raturile se primesc pelângă prețuri ieftine.

Corsete

pregătește pelângă ga-
ranție, ultima modă cu
fruntea dreaptă (Reform)
cari deși lasă stomachul
liber se lipesc totuși de
corp dar fără să-l apese.

Hercz Sándor
fabricant de corsete
Szatmár, Deák-tér 2

Mare asortiment de brasiere
— și gradehalter. —
Comandele din provincie se
eșteptuiesc repede și prompt.

KLINGE ANTAL

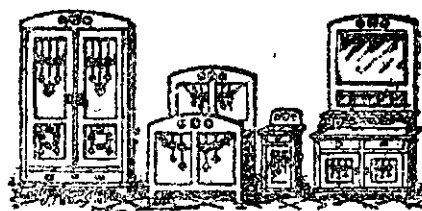
pictor bisericesc și de icoane sfinte în
Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de pla-
nuri pentru iconostase și plafoane
bisericești.

Ține în depozit cruci mari pen-
tru drumuri de țară și duleie.

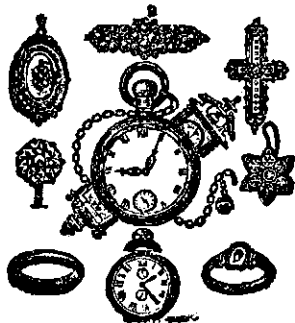
Schuster Ferencz

măsar pentru zidiri și mobile în
Temesvár-Erzsébetváros, Korona-u. 18.

Execută după planuri proprii sau străine
mobile
pentru dormitoare, prânzitoare și sa-
loane precum și aranjamente pentru
cancelarii și prăvălii cu prețuri moderate.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
tofelul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.

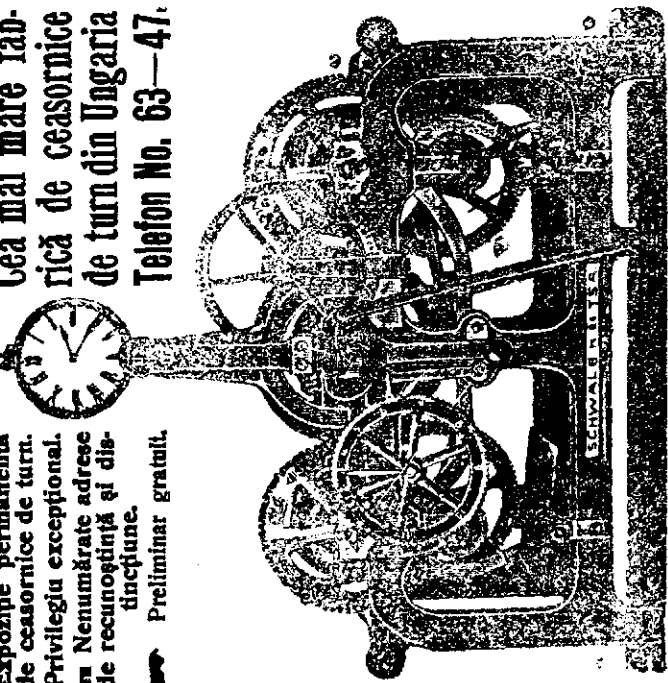
Ochelari și zwickeri de Rathenov.

Articole optice de aur și argint.

Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștințios.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembiszky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
 Telefon No. 63—47.
 Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
 Privilegiu excepțional.
 Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
 Preliminar gratuit.

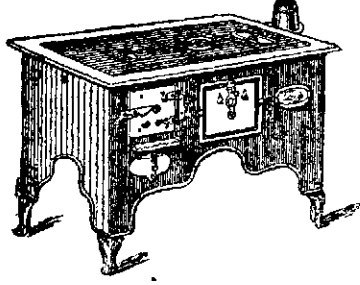
Abonați și răspândiți
Tribuna Poporului
foaia țaranului român.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului :: ::

Ifj. Fazakas Ferencz
Szepsziszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (șparher) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primesc și ecsecut pelângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinelor și mecanismelor de fier, a casselor etc. pelângă garanție. Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta preț-curent despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Th. Schmidt
 fabrică de ploiere

Bibin-Hermannstadt, Reisporgasse No 7.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele mai noi și mai moderne

ploiere-entoutcas

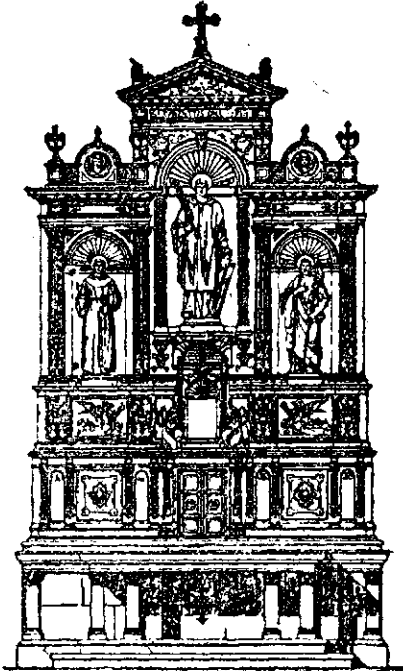
(și soare și ploaie)

ploiere

de calitate excelentă pentru domni și dame.

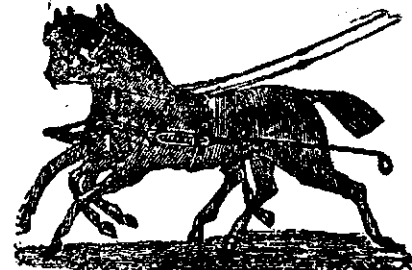

Comandele se execută prompt și cu punctualitate

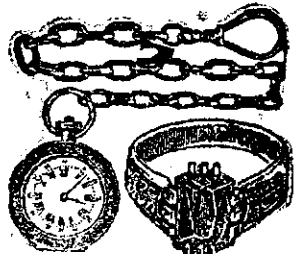
Szeifert János
 sculptor,
 Arad, Magyar-utca 29.

Pregătește toffelul de lucrări din acest ram, ca *iconostase, amvoane, aranjamente pentru biserici și salon*, toffelul de sculpturi pentru tâmplari. Reparaturi se efectuează prompt; comanda din provincie se execută grabnic. — Pentru aceasta solicit binevoitorul sprijin al publicului
 Cu stimă: Szeifert János.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:
Orendt G. & Feiri W.
 (odinoară Societatea curelarilor)
 Sibiu—Nagyszeben,
 Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare deposit de hamuri pentru cai dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (șoluri) de cai și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

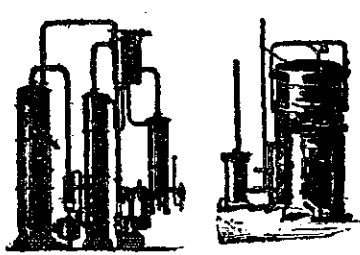
Prăvălie recunoscută de I-u rang.
Szilágyi Géza és Társa
 ciasornicar și givaergiu
 ciasornicarul căilor ferate ungare a statului
Nagyvárad, Rákoczi-ut No. 4.
 In edificiul Orsolya zárda. — Telefon 630.

Ciasornice exclusiv numai fine și cari umblă precis.
 Ciasornice foarte bune pentru călătorii.
 Ciasornice elegante p. tineri.
 Ciasornice frumoase, pentru dame.
 Cias. deșteptătoare de buzunar in

tocuri de aur, argint, metal și oțel.
 Cercei cu Brillante și diamant și inele.
 Cercei de aur, inele, brațele, broșete, lanțuri de grumazi și pentru oroloage, amulete.
 Toffelul de giuvaere de argint.
 Ochelari foarte buni.
 Decoruri pentru masă de argint și argint de China, tase, lădițe pentru zahăr, etc. pentru compot, obiecte pentru mâncat, bastoane, etc.
 Cadouri de mireasă, pentru botez și de Crăciun. Atelier de reparat.
 Garanție deplină. — — — Serviciu foarte solid, prețuri foarte ieftine.

Friedrich Ohnweiler hărăgar în Szászsebes,
 Ulița Petersdorfer Nr. 5.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Toffelul de instrumente și lucruri necesere la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri birturi, instituțiuni etc.

Vase de fierț cafea, vase de spălat și curățit.
 Mai departe primește și montarea și repararea fantanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.
 Comandele se execută din material de prima calitate.

STILLER JOZSEF

fabrică de dulapuri
ghiață de brevetate.

Fabrica și biroul: **Budapesta, VII., Nagydíófa-u. 22** (colțul Weselényi)
Telefon 12-83. Telefon 12-83.

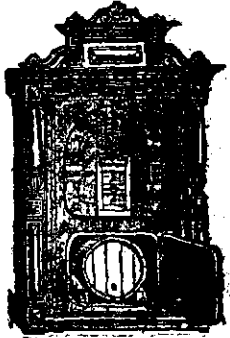
Recomandă dulapuri de gheață scutite prin lege, cea mai bună construcție pentru răcirea berei, apei, untului, cărnii pentru trebuințe gospodărești, mașini și rezervoare de înghețată, instalații pentru bolte și cele mai noi condatoare. CATALOG ilustrat despre articolele anunțate mai sus și despre răcitoarele pentru carne și bucate, recitoare cu aer condensat pentru bere, la cerere se trimite gratuit și porto franco.

Unicul proprietar:

STILLER JÓZSEF,

Budapesta, VII, Nagydíófa-utca 22 și 25.
Dela 1 August începând în **Kazinczi-utca 6/B.**

Pentru a preveni eventuale greșeli, atrag atenția on. clienți, că fabrica mea de dulapuri de gheață, există de 36 de ani și să nu fie confundată cu alte fabrici de aceasta bransă, dar de dată mai nouă. Cu stimă: **Stiller József.**

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VÍRSET

strada

Kudritzker No. 44-46

Cea mai renumită:
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plame excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră, dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi zina întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesse între ele. Pentru trălnicia fiecărei buciți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețuri: 1 buc. 1.80 1.90 2.00 2.20 2.40 2.60 cor. una se dă rabat. — Comanda se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt”
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

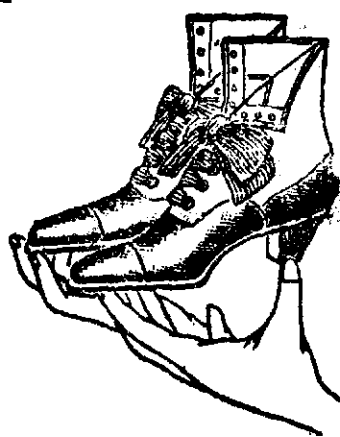
Maison Schuster

salon de modă

franceză și engleză pentru dame

Cluj-Kolozsvár, Unió-u. 12. etajul I.

Recomandă în atențiunea on. public din loc și provincă salonul de modă pentru dame transpus din Paris la cererea publică aci, aranjat cu cele mai bune puteri de lucru. Referindu-mă la cei 15 ani de experiență din străinătate sunt în poziție, ca să îndeplinesc chiar și cele mai fine dorinți ale onoratului public, deoarece în salonul meu am adus lucrători tot din Paris și astfel on. public poate să-mi cerceteze modelele cele mai noi expuse în salonul meu și procurate din cea mai renumită casă din Paris, Pavuin-Creed și Drecol și rog on. public să mă onoreze și sprijinească cu comande.

FODOR D. József

prăvălie de ghete de primul rang

Gyulafehérvár, Novák Ferenc-tér 13.

Se recomandă p. onor. public din loc și jur, pentru pregătirea promptă a toffelul de

ghete

p. domni, dame și copii

precum și cioboate pentru domni și copii în execuția cea mai elegantă pelângă prețuri moderate și la ultima modă. — Toffelul de reparaturi se execută repede, trainic și ieftin, precum și toate comanda.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

Gerstenbrein Tamás és Társa

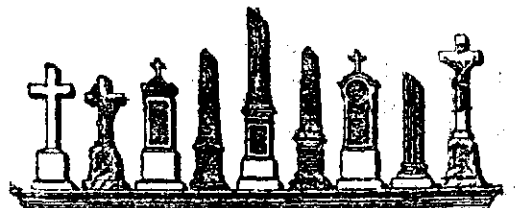
sculptori și măestrii pletrari.

Atelierul central al magazinului: **Cluj-Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din marmoră, labrador, granit, sienit etc.

Biroul central:
Sibiu-Nagyszeben,
Fleischer-gasse 17.

Filiale:
Déva și Nagyvárad.

Atelier Häusler, Bistrița-Besterceze.

Atelierul Häusler

existent de 25 de ani, aranjat de nou, în stilul cel mai modern, se recomandă onoratului public pentru

Lucrări artistice în fotografie de portret.

Înmăriri fotografice până la mărime

naturală precum și portretete în ulei.

Pastel acvarelle, cadouri de Crăciun și

Anul-non, executate după orice fotografii.

Prețuri moderate.

Chipuri durabile.

Decorat la mai multe expoziții.

Atelier Häusler, Bistrița-Besterceze.

Specialist în fotografierea copiilor.

Orupuri mari în tablouri.

Karl G. Sadler clărnicear
giuvaergiu
și optic în
Bestercze, Spital-gasse 23.
(lângă „Hotel Sahling“).

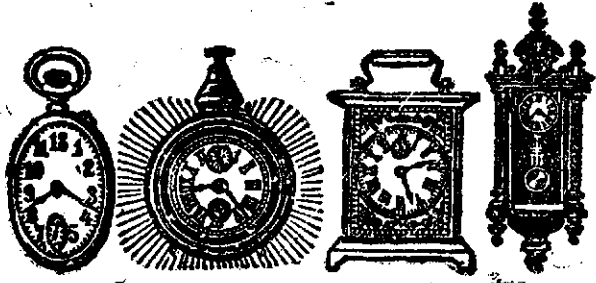
Mare magazin de:

clărnice de buzunar

din aur argnt și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articuli de aur și argint.
Articuli optici și
ochelari de
— Ratenow. —
Reparările a tot-felul
de articuli în bransa
aceasta se efectuează
cu conștiințozitate și
cu prețuri moderate.

GYULAY KÁROLY

institut modern de fotografiare artistică

:: Timișoara—Temesvár, (Josefstadt) ::

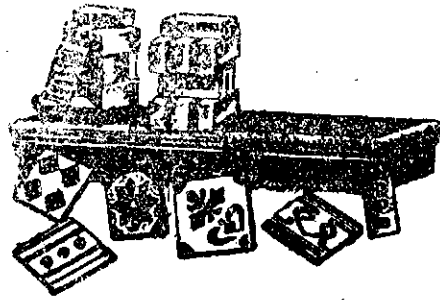
Strada Hunyadi Nr. 5. — (Lângă Casina Délvidéki).

Efectuează: Tot-felul de fotografii.
Picturi în olei. Acvarele. Pasteluri.
Platinolie. Inmăriri după orice foto-
grafie, în cel mai modern stil artistic.

Simics József

anteprisă de clădiri și fabrică
de ciment monumente și beton

Lugoș, Str. Buziașului 37. Casa proprie.

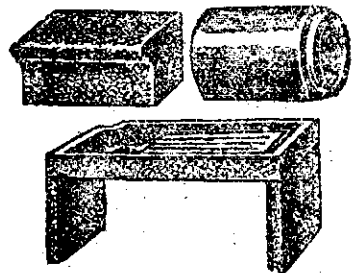

Primește totfelul de
lucrări din acest ram,
poduri de beton,
viaduct, canalizări,
usucarea păreților
umezi, învelișuri de
beton, terase, monu-
mente, pedestale,

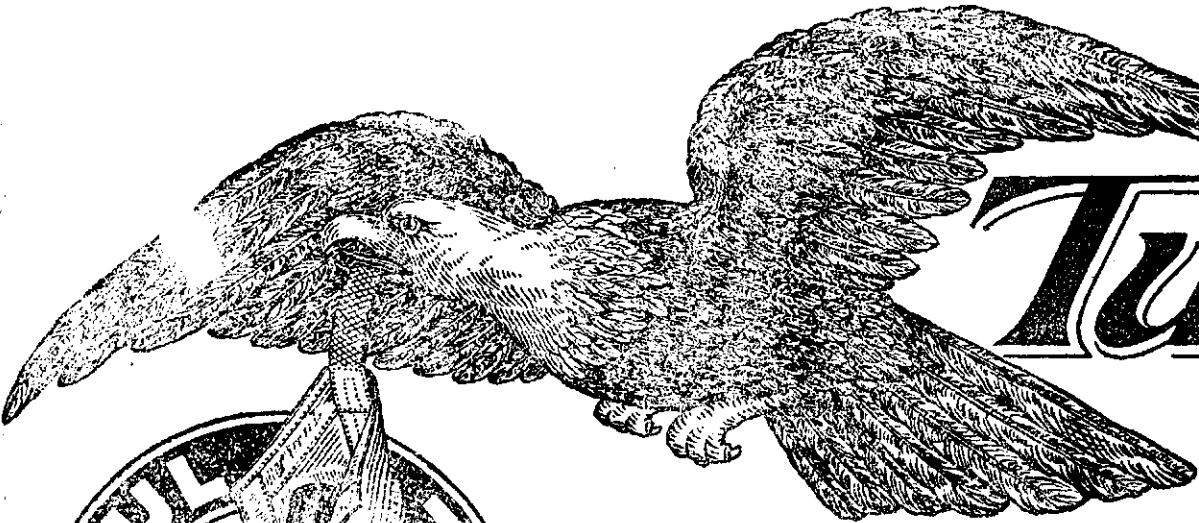
trepte, bazine, boltituri din beton de fier, cupole
pentru biserici, șghiaburi, păreți sectanți, cerdacuri de
ciment și pregătirea lucrărilor din asfalt.

Are în depozit tot materialul de lipsă pentru
pentru lucrările din acest
ram, ghips, ciment româ-
nesc și de portland, trestie
pentru moloz etc.

Lucrările se fac pelângă
garanție. — Preliminare și
planuri se trimit gratuit.

Ghetele

Are 120 filiale în Un-
garia și cele mai mari
orașe din străinătate.

cu toate că sunt ieftine, sunt
lucrate din materialul cel mai
solid și fin. — Formă elegantă.

:: Cea mai mare fabrică de
ghete din Monarhie. Catalog
ilustrat se trimite gratuit.

„TURUL“ fabrică de ghete în Timișoara

Depozit principal în

societate pe acții.

Arad, Andrásy-ut.

Cel mai mare asortiment în

Nou conducător **PETRU ECKER.**

GHETE de prima calitate. ::

Ghete originale Goodyar Welt, recunoscute de cea mai bună calitate a vremii.

Telefon 66—82

FISCHER TESTVÉREK

■ lustritori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■

BUDAPESTA, VIII., Koszoru-utca No. 27.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințoasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

Fondat la 1875.

Fondat la 1875.

BLATTNER KÁLMÁN

prima fabrică de oglinzi și cadre de tablouri în
DEBRECZEN.

Recomandă negustorilor de galanterie

oglinzile de bazar calitatea I și II,

în culoarea lemnului de nuc, mahagon și natură, deasemenea geamgiilor (uiegarilor) cadre ¹⁰/₁₆ și ⁸/₁₀ poleite în culoarea nucului pentru oglinzi, cu sau fără oglindă. Ostrete din arin rusesc, pentru cadre în culoarea nucului sau mahonului. Oglinzi pentru cutii și toaletă.

Preț-curent și modele se trimit gratuit.

Specialitățile cosmetice ale lui Dr. Odor Béla, farmacist

se află în farmacia »Steaua de aur«

Aiud — Nağyenyed, Fótér, (cott. Alba inferioară).

Cremă de Aiud pentru folos de noapte. Mijloc ireproșabil pentru albirea și moierea pielii; nu conține nici un ingredient dăunător de mercuriu. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Cremă de Aiud pentru folos — peste zi; deasemenea moaie pelea, nu-i unsuroasă și păstrează foarte bine pudra. Prețul unui borcan 1 cor. 20 fil.

Lichid pentru moierea și albirea mânilor dă pielii un alb de culoarea marmorei. O sticlă 1 cor. 10 fil.

Săpun din cremă de Aiud cu miros admirabil cu 1 cor. 20 fil.

Pudră de Aiud în trei culori. o cutie 1 cor. 20 fil.

Petroform pentru spălarea părului oprește căderea părului și formarea mătreței, întărește pielea și ajută la creșterea părului. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Spirit de plante din Ardeal.

Făcut din frunzele și rădăcinile buruienilor de leac, dă părului un lustru frumos, și-l face moale. Prețul unei sticle 1 coroană 70 fileri.

Bay-Rum Samphoo pentru cultivarea părului și a pielii. O sticlă 2 cor.

Praf Sampoo pentru spălarea părului și ținerea curată a pielii, mai ales la femei. Un pachet 25 fil. 10 pachete 2 cor.

Hair-Reneiver (lapte pentru regenerarea părului) părul cărunț își recapătă culoarea originală. O sticlă 1 cor. 80 fil.

Apă aromatică pentru gură și păstrarea și curățirea dinților. O sticlă 70 fileri.

Apa de gură Formosan pentru desinficierea gurei și a dinților. O sticlă 1 coroană 80 fileri.

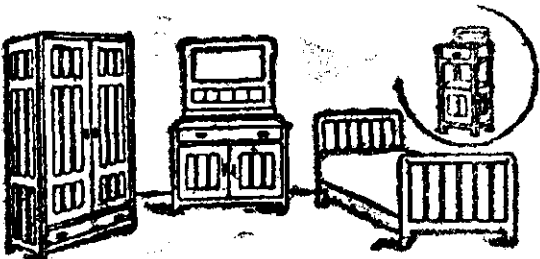
Praf pentru dinți Hydrosan mijloc de mână întâi pentru albirea dinților și desinficierea gurei. O cutie 1 coroană 20 fileri.

Picături pentru dinți veritabile americane O sticlă 60 fileri.

Lichid de brad (Espirt de Bois) pentru parfumarea camerilor și desinficierea apartamentelor bolnavilor. O sticlă 1 cor. 30 fil. Tub pentru împărștierea acestuia 60 fil.

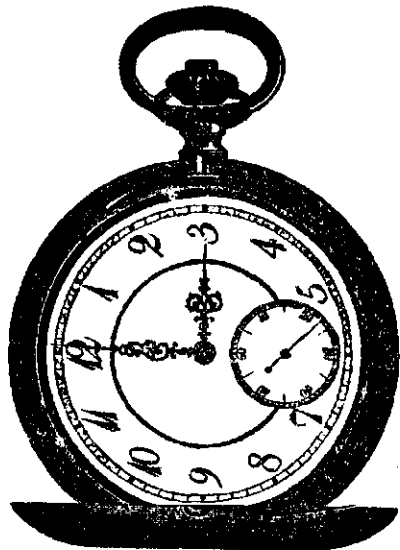
PÁLSÁNDOR

timplar pentru edificii și mobilie
Nagyvárad, Uri-utca 49 (casa 1) (Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, birouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

— Telefon pentru oraș și comitat nr. 629. —

Cele mai bune

orologioare

cele mai solide și cele mai după modă

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)

Correspondentele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Biroul special de antreprisă pentru instalați sanitare a inginerului

PONTET SÁNDOR

Maros-Vásárhely str. Eötvös
Nr. 4. ==

No telefonului 242.

Proiectează și primește:

instalări de apeducte, canalisări calorifere centrale, ventilatoare și mașini cu apă, gaz și spirit.